

INTRODUCERE

Abordarea LEADER ramane o prioritate si pentru perioada de programare 2014-2020.

Dezvoltarea locala, plasata sub responsabilitatea comunitatii (DLRC), raspunde abordării LEADER prin implicarea actorilor locali in identificarea nevoilor din teritoriu si stabilirea directiilor proprii de dezvoltare .

Implementarea și funționarea Grupurilor de Acțiune Locală (GAL) a început în perioada 2007-2013 prin intermediul axei IV - LEADER din PNDR.

Obiectivele specifice ale abordării LEADER, urmăresc:

- participarea membrilor comunităților rurale la procesul de dezvoltare locală și încurajarea acțiunilor inovative (spre exemplu, soluții noi la probleme vechi, introducerea și dezvoltarea unor produse noi, noi sisteme de piață, modernizarea activităților tradiționale prin aplicarea de noi tehnologii, etc.);
- încurajarea actorilor de la nivel local de a lucra împreună cu reprezentanții altor comunități din interiorul sau exteriorul țării;
- stimularea formării de parteneriate, pregătirea și asigurarea implementării strategiilor de dezvoltare locala.

Dezvoltarea rurala prin abordarea LEADER (parte integranta a politicii de dezvoltare rurala) are la baza elaborarea unei strategii de dezvoltare locala, realizata prin incurajarea participarii liderilor locali si implementarea acestor strategii de dezvoltare locala in comunitățile rurale.

Parteneriatul constituit din lideri locali, participa la elaborarea strategiei de dezvoltare locala, in baza analizei nevoilor și priorităților specifice teritoriului.

Faptul ca elaborarea strategiei are la baza consultarea actorilor locali pentru a stabili directiile de actiune pentru dezvoltarea rurala in teritoriul GAL, constituie elemental central al abordării LEADER.

În cadrul SDL se mentioneaza un set coerent de măsuri adaptate priorităților specifice din teritoriu, valorificand potențialul autentic local al acestuia. Prin abordarea LEADER se vor implementa proiecte ce reprezinta o abordare inovativă multisectorială și transversală, in sensul in care se vor gasi solutii noi pentru aspectele care privesc dezvoltarea locala a zonei.

Proiectele vor fi implementate în aria de acoperire a GAL si in afara ei (cele care privesc formarea profesionala/servicii), proiecte ce vor fi sprijinite financiar din fonduri publice integral, sau la care se va putea adăuga cofinanțarea privată.

În cadrul strategiei vor fi propuse modalitati noi de abordare a dezvoltării locale, prin care sa se valorifice mai bine bunurile si resursele locale, avand ca rezultat o imbunatatire a calitatii vietii pe plan local. Aceste imbunatatiri privesc:

- diminuarea efectelor legate de tendinta de imbatranire a populației si de depopulare a zonei;
- atenuarea efectelor legate de faramitarea exploatatilor agricole si de practicarea unei agriculturi de subzistenta sau semi-subzistenta;
- cresterea productivitatii in ceea ce priveste culturile agricole si sectorul de crestere a animalelor, printr-o mai buna dotare tehnica la nivelul exploatatilor;
- valorificarea directa a produselor agricole si a produselor traditionale pe care fermierii le obtin, in conditii de eficienta economica;
- crearea de locuri de munca si diminuarea migrării tinerilor catre oras;
- dezvoltarea infrastructurii de baza si a infrastructurii sociale la nivel local;
- valorificarea patrimoniului cultural si natural local, in scop educativ si turistic;
- diversificarea activitatilor economice si a serviciilor pe plan local, cu implicatii asupra nivelului calitatii vietii;
- perfectionarea pregătirii profesionale a populatiei active din zona pe domeniile sale de interes si accesul la informatii;

- implicarea mai activa a oamenilor din teritoriu la activitati de informare, precum si participarea la activitati culturale.

Parteneriatul Valea Velj, compus din comunele (UAT) Cefa, Gepiu, Lazareni, Sannicolau Roman, Husasau de Tinca nu a mai functionat ca si Grup de Actiune Locala, in perioada de programare 2007-2013, abordarea LEADER fiind o abordare nou pe plan local.

Zona teritoriului parteneriatul este amplasata in partea sudica a judetului Bihor, avand o populatie de 11.891 locuitori si o suprafata totala de 388.67 km².

Prin strategia de dezvoltare locala, se vor sustine categoriile de beneficiari care prin proiectele angajate vor urmari : crearea de locuri de munca, stabilirea tinerilor in localitatile GAL, trecerea catre exploatare agricole viabile care sa aduca valoare adaugata, punerea in valoare a mediului natural, reabilitarea clădirilor de patrimoniu, turismul rural, ameliorarea relatiilor dintre producători si consumatori, imbunatatirea conditiilor de mediu, imbunatatirea serviciilor si a pregatirii profesionale a persoanelor angajate in activitati economice, etc.

Fata de masurile mentionate in strategia de dezvoltare locala, care sa contribuie prin proiectele implementate la dezvoltarea zonei, parteneriatul Valea Velj va desfasura si activitati de cooperare, elaborind proiecte de cooperare ce vor fi finantate prin Sub-masura 19.3 - Cooperare, cu GAL-uri din teritoriul national si din afara tarii.

GAL Valea Velj va avea nevoie de sprijin pentru proiectele de cooperare, sens in care, la nivelul parteneriatului se vor intitua proiecte de asistenta tehnica pentru proiectele de cooperare, finantate tot prin Sub-masura 19.3.

Tematica comuna a proiectelor de cooperare se va fixa de catre GAL Valea Velj prin consultare cu Gal-urile partenere si vor privi aspecte comune care se regasesc in teritoriile GAL-urilor ce vor implemenata proiectele de cooperare si care vor contribui la indeplinirea obiectivelor strategiei.

CAPITOLUL I: PREZENTAREA TERITORIULUI SI A POPULATIEI ACOPERITE- ANALIZA DIAGNOSTIC

1. Teritoriul acoperit de GAL "VALEA VELJ" include 5 localitati care fac parte din judetul Bihor: *Comuna Cefa, Comuna Gepiu, Comuna Lazareni, Comuna Husasau de Tinca, Comuna Sannicolau Roman.*

Numărul total de locuitori care fac parte din aria teritoriala a Parteneriatului „Valea Velj” este de 11.891 locuitori, dispusi pe o suprafață de 388.67km².

1.1 Prezentarea geografica si clima

Teritoriul Parteneriat Valea Velj cuprinde suprafața a 5 comune: Comuna Cefa, Comuna Husasau de Tinca, Comuna Lazareni, Comuna Sannicolau Roman, Comuna Gepiu, teritoriul prezentând continuitate teritorială și caracteristici comune și omogene în ceea ce privește relieful, clima, solurile, demografia, mediul economic, social și cultural.

1.1.1. Amplasare

In zona sunt habitatele si speciile protejate care se incadreaza in:

a) Zone Natura 2000 (zona GAL)

Comuna Cefa, Sannicoalu Roman se afla in situl protejat Natura 2000 sub denumirea de Cefa. Comuna Husasau de Tinca se afla in situl protejat Natura 2000 sub denumirea Padurea Goroniste.

b) In ceea ce priveste "Zone cu valoare naturala ridicata (HNV)"- in Parteneriatul Valea Velj nu exista zone cu valoare naturala ridicata.

1.1.2. Relieful

Relieful din zona GAL este reprezentat de campie, teritoriul fiind amplasat in mare parte in Campia Crisurilor, alternind spre est cu zona colinara.

La nivelul comunei Cefa relieful se caracterizeaza printr-o larga dezvoltare a campiiilor dintre luncile Crisurilor Repede si Negru; acestea sunt campii mlastinoase, dotate cu canale colectoare. Pentru a limita amploarea inundațiilor și pentru a deseca zonele joase cu exces de umiditate, s-au creat canale, printre care și Canalul Colector ce leagă Crișul Repede de Crișul Negru și care traversează comuna Cefa de la nord la sud, având o lungime de 61 km.

1.1.3. Clima

Clima continental-moderată se află sub influența maselor de aer vestice, mai umede și mai răcoase. Temperatura medie anuală variază între 6° și 10,5°C, iar cantitățile precipitațiilor căzute cresc de la vest spre est, fiind cuprinse între 500 și 1.200 mm.

Rețeaua hidrografică, este formată din Crișul Negru și afluenții sai și prezintă mari variații de nivel, fapt ce a impus regularizarea cursurilor.

2. Analiza diagnostic referitoare la teritoriu si populatie, s-a facut plecand de la indicatorii de context mentionati in anexa IV din Reg. 808/2014, preluand acei indicatori care sunt relevanti pentru GAL VALEA VELJ.

2.1. Populatia din GAL Valea Velj*

Populația reprezintă numărul locuitorilor din aria geografică a GAL VALEA VELJ și, după cum se poate observa în tabelul de mai jos, populația este de 11.891 locuitori, cu următoarea repartizare pe sexe:

Tabel nr.1

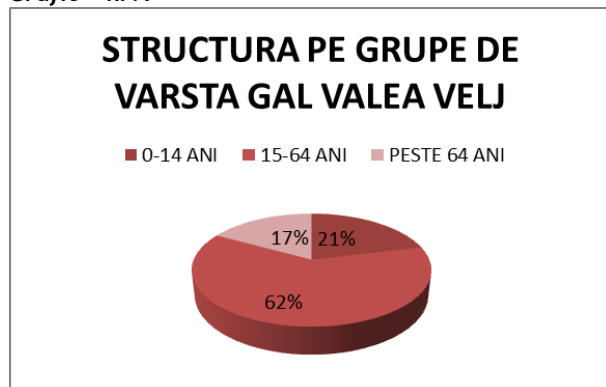
Total	11.891
Masculin	5.924
Feminin	5.967

Sursa: INSSE

2.2. Structura pe grupe de varsta*

La nivelul intregului GAL VALEA VELJ, structura pe grupe de virsta se prezinta astfel:

Grafic nr.1

Tabelnr.2

STUCTURA PE GRUPE DE VARSTA	2011	2013
0-14 ANI	2489	2591
15-64 ANI	7259	7424
PESTE 64 ANI	1996	1902

Sursa: INSSE

In GAL VALEA VELJ, in structura pe grupe de varsta, grupa persoanelor cu varsta cuprinsa intre 15-64 ani este reprezentata intr-un procent mare, de 68%; grupa persoanelor cu varsta peste 64 ani, reprezinta un procent semnificativ de 18%. In ceea ce priveste populatia din grupa de varsta 15-64 ani, tendinta din anul 2013, fata de anul 2011, este de scadere, ca urmare a migrarii spre locuri mai atractive privind piata muncii.

2.3. Teritoriul

Tabel nr. 3

Total suprafata Km ² , din care	Suprafata totala Km ²	Agricola	Teren neagricol Km ²
388,67	288,37		100,3

Sursa: INSSE

Suprafata totala a teritoriului GAL Valea Velj este de 388,67 km², din care suprafata agricola totala (incluzind toate categoriile de folosinta ale terenului) este de 288,37 km², ceea ce reprezinta aproximativ 74,19 % din suprafata totala.

2.4. Densitatea populatiei*

Tabel nr. 4

Nr. Locuitori	11.891
Suprafata	388,67
DENSITATEA= Nr. locuitori/ Suprafata	30,59

Sursa: INSSE

Densitatea populatiei pe teritoriul GAL-ului Valea Velj stabilita ca si raport intre numarul de locuitori si suprafata, avand in vedere ca are 11.891 locuitori si 388,67 km², este de 30,59 locuitori/km².

In tabelul de mai jos este prezentata densitatea si indicele de dezvoltare umana locala (IDUL) la nivelul localitatilor din teritoriul GAL:

Tabel nr.5

Cod SIRUTA	Numele localității			Număr locuitori-Recensământ 2011*	Suprafața totală km ²	Densitate* Loc/km ²	IDUL/ 2011
	Judet	Orase	Comune				
28246			Cefa	2272	76,42	29,73	56,32
32195			Gepiu	1797	41,12	43,70	53,81
29813			Lazareni	3233	80,05	40,39	44,22
32179			Sannicolau Roman	2194	75,09	29,22	51,20
29662			Husasau de Tinca	2395	115,99	20,65	42,89
				11.891	388.67	30.59	

La nivelul întregului GAL valoarea indicelui de dezvoltare umana locala (IDUL) este mai mica de 55 in patru din cele 5 UAT-uri (exceptie UAT Cefa). Se poate aprecia ca zona GAL reprezinta o zona saraca, pentru care proiectele de dezvoltare locala prezinta o importanta majora, pentru a determina populatia sa ramina in zona si sa fie atrasa de zona.

2.5. Rata ocuparii fortei de munca*

Tabel nr. 6

POPULATIE OCUPATA	3.964
POPULATIE TOTALA	11.891

Sursa: INSSE

RATA OCUPARII FORTEI DE MUNCA, se calculeaza raportand

POPULATIE OCUPATA/ POPULATIE TOTALA*100 si la nivelul întregului GAL este de 33,33% (3.964/11.891*100 = 33,33%)

Dupa cum se poate constata, in GAL Valea Velj, populatia este ocupata intr-un procent de numai 33,33% din randul populatiei totale a zonei. Acest nivel scazut este determinat de faptul ca nu sunt dezvoltate activitati prin care sa se creeze locuri de munca si sa creasca astfel numarul populatiei ocupate, care sa dispuna de resurse financiare pentru a avea un trai decent. In acest context se manifesta si fenomenul migratiei, populatia de la nivelul anului 2013 fiind in scadere fata de cea a anului 2011. Cea mai mare parte a populatiei este implicata in activitati agricole .

2.6. Rata somajului*

Rata șomajului se determina ca un raport intre numarul somerilor identificati in zona, raportat la totalul populatiei active din zona.

In GAL Valea Velj rata somajului reprezinta 7.10%.

Rata somajului = NUMAR SOMERI / POPULATIA ACTIVA*100 = 303 / 4.267*100= 7.10 %

2.7. Structura ocuparii fortei de munca

La nivelul GAL ponderea cea mai mare a populatiei ocupate, o are aceea ocupata in sectorul agricol, avand o medie de 51,41% ; in cadrul comunelor componente, ponderea cea mai mare in sectorul agricol o detine populatia ocupata din comuna Husasau de Tinca (60,7%). In ceea ce priveste sectorul de activitati economice non-agricole (industrie si artizanat), acestea reprezinta 22,32% din totalul populatiei ocupate la nivel de GAL, procentul cel mai mare fiind inregistrat la nivelul comunei Cefa (30,54%) si cel mai redus la nivelul comunei Husasau de Tinca (13%).

În ceea ce privește activitățile comerciale, populația ocupată din acest sector reprezintă 14,55% la nivelul întregului GAL, procentul cel mai mare în ceea ce privește populația ocupată în domeniul comerțului se regăsește în comuna Gepiu (17,38%) și cel mai redus procent la nivelul comunei Husasau de Tinca (10%).

În ceea ce privește serviciile, acestea reprezintă 11,70% din populația ocupată la nivelul întregului GAL; procentul cel mai mare, care privește populația ocupată în domeniul serviciilor, se regăsește la comuna Husasau de Tinca (15,95%) și cel mai scăzut la nivelul comunei Sannicolau Roman (sub 1%).

2.8. Rata sărăciei:

Rata sărăciei absolute reprezintă ponderea persoanelor din gospodăriile ale căror cheltuieli de consum pe adult echivalent sunt mai mici decât pragul de sărăcie în populația totală.

2.9. Structura economiei la nivel local

Analiza sectorului agricol

Agricultura este domeniul de activitate principal la nivelul GAL, reprezentând 58% la nivelul structurii economiei locale.

La nivelul GAL, agricultura este reprezentată atât de sectorul vegetal cât și de creșterea animalelor.

Structura sectorului vegetal o reprezintă preponderent cultura cerealelor (griș, porumb, orz), plante tehnice (sfecla de zahăr, floarea soarelui, rapita), cultura cartofului și a legumelor, precum și a plantelor furajere. De asemenea sunt livezi de pomi fructiferi și plantații de viță de vie, pasuni și finete.

Cultura plantelor furajere, se înscrie ca un element cu importanță crescută în structura culturilor de câmp și totodată în lanțul producției agricole, fiind o importantă verigă de suport a sectorului zootehnic. Mai importante, atât prin suprafețele cultivate cât și prin valoarea lor furajeră, sunt culturile de lucernă, trifoi, porumbul pentru siloz, sfecla furajeră. Atât în cazul celor perene, cât și al celor anuale, culturile de plante furajere au o reprezentare semnificativă.

Creșterea animalelor este o preocupare de bază a locuitorilor: bovine, ovine, porcine, caprine, iar producția realizată este destinată atât pentru consum propriu (autoconsum), cât și pentru prelucrare industrială de către unități mari de profil amplasate în orașe (Oradea, Salonta, Beiuș).

3. Infrastructura turistică

Cu toate că zona teritoriului GAL beneficiază de prezența unor atracții turistice unice și a unui decor natural deosebit, turismul în zona este insuficient dezvoltat.

Față de aceste zone turistice de mare atractivitate, turismul în zona poate fi dezvoltat prin valorificarea specificului local (gastronomie și produse alimentare tradiționale, articole meșteșugărești, tradiții și obiceiuri locale), creșterea numărului de unități de cazare, stabilirea de trasee turistice, pachete de servicii turistice atractive. Toate aceste modalități de dezvoltare a turismului ar contribui la creșterea numărului de turiști și a zilelor petrecute de către aceștia în zona.

4. Infrastructura locală și socială

Servicii de bază

La nivelul teritoriului GAL se prestează *servicii medicale* prin intermediul cabinetelor medicale individuale aparținând medicilor de familie, cabinete stomatologice și farmacii.

Se poate aprecia că la nivelul teritoriului GAL, serviciile medicale de specialitate lipsesc și pot fi accesate doar în policlinicile și spitalele apropiate, din afara zonei.

Educatie si formare profesionala

In teritoriului GAL nivelul de educatie include invatamantul prescolar (gradinite) si invatamantul scolar (primar si gimnazial). Continuarea procesului de educatie se poate face in alte localitati din zona.

5.Prezentarea identitatii culturale a zonei si a patrimoniului cultural material

In toate localitatile care compun GAL-ul Valea Velj se afla monumente de patrimoniu sub forma monumentelor istorice, de arhitectură, situri și ansambluri arheologice, ceea ce confera zonei o atractie turistica deosebita si turistilor interesati de aceste vestigii, posibilitatea de a le cunoaste.

CAPITOLUL II: COMPONENTA PARTENERIATULUI

Componenta parteneriatului se prezinta in urmatoarea structura si pondere la nivelul teritoriului GAL:

- **Parteneri publici** - cu o pondere de 16,67% din totalul membrilor ce compun parteneriatul GAL Valea Velj, fiind reprezentati de :
  - COMUNA SINNICOLAU ROMAN cu sediul primariei in Satul SINNICOLAU ROMAN, nr. 1-4;
  - COMUNA GEPIU cu sediul primariei in Satul GEPIU, nr. 80;
  - COMUNA HUSASAU DE TINCA cu sediul primariei in Satul HUSASAU DE TINCA, nr. 53 ;
  - COMUNA LAZARENI cu sediul primariei in Satul LAZARENI, nr. 21;
  - COMUNA CEFA cu sediul primariei in Satul CEFA, nr. 81.

- **Parteneri privati** cu o pondere de 50% din total partenerilor din GAL Valea Velj, fiind reprezentat de 15 firme, dupa cum urmeaza:

✓ Firme care desfasoara activitate agricola:

1. RUJE SERGIU LEONARD PERSOANA FIZICA AUTORIZATA cu sediul in Sat BICACI, com. GEPIU, nr. 291, jud. BIHOR;
2. S.C PETROCONSTRUCT S.R.L cu sediul in Sat GEPIU, com. GEPIU, nr. 300, jud. BIHOR;
3. S.C AGROHUS S.R.L cu sediul in Sat HUSASAU DE TINCA, com. HUSASAU DE TINCA, nr. 438, jud. BIHOR;
4. S.C EUROAGROHUS S.R.L cu sediul in Sat HUSASAU DE TINCA, com. HUSASAU DE TINCA, nr. 117, jud. BIHOR;
5. CARBUNAR PETRU FLORIN PERSOANA FIZICA AUTORIZATA cu sediul in Sat HUSASAU DE TINCA, com. HUSASAU DE TINCA, nr. 100, jud. BIHOR;
6. VICAS FLORINELA LAURA PERSOANA FIZICA AUTORIATA cu sediul Sat HUSASAU DE TINCA, com. HUSASAU DE TINCA, nr. 437, jud. BIHOR;
7. MOLDOVAN ANDREI IONUT PERSOANA FIZICA AUTORIZATA cu sediul in Sat ROIT, com. SANNICOLAU ROMAN, nr. 99, jud. BIHOR;
8. POPA PETRU SEBASTIAN PERSOANA FIZICA AUTORIZATA cu sediul in Sat GEPIU, com. GEPIU, nr. 326, jud. BIHOR;
9. BRATA MARIANA ANICA PERSOANA FIZICA AUTORIZATA, cu sediul in Sat CARANZEL, com. LAZARENI, nr. 29. Jud. BIHOR
10. TENT IOAN INTREPRINDERE FAMILIALA cu sediul in Sat LAZARENI, com. LAZARENI, nr. 10, jud. BIHOR;

Dupa cum se poate observa, mai mult de jumătate(10) dintre aceste firme activeaza in sectorul agricol.

✓ Firme care desfasoara activitate non-agricola:

- 11.S.C DECO GARDEN S.R.L cu sediul in Sat MIERSIG, com. HUSASAU DE TINCA, nr. 12, jud. BIHOR - Lucreari de instalatii sanitare, de incalzire si de aer conditionat;
- 12..S.C PETROCONSTRUCT S.R.L cu sediul in Sat GEPIU, com. GEPIU, nr. 300, jud. BIHOR - Lucrari de constructii a cladirilor rezidentiale si nerezidentiale;
- 13PAINA I. IOAN PERSOANA FIZICA AUTORIZATA cu sediul in Sat SANNICOLAU ROMAN, com. SANNICOLAU ROMAN, nr. 489, jud. BIHOR - Fabricarea produselor de morarit (FABRICAREA PRODUSELOR PENTRU HRANA ANIMALELOR);
- 14S.C AGENDA PRODCOM S.R.L cu sediul in Sat GEPIU, com. GEPIU, nr. 335, jud. BIHOR - Comert cu ridicata al combustibililor solzi, lichizi si gazosi si al produselor;

155.C RETEHNO SERV S.R.L cu sediul in Sat GEPIU, com. GEPIU, nr. 481, jud. BIHOR - Intretinerea si repararea autovehiculelor;

- **Societatea civilă** cu o pondere de 30% din totalul membrilor parteneriatului GAL Valea Velj, fiind reprezentata de 5 ONG-uri si 4 parohii, dupa cum urmeaza:
  - ASOCIATIA URBARIASILOR USENDANA cu sediul Sat OSAND, com. HUSASAU DE TINCA, nr. 29, - obiect de activitate Administrarea si exploatarea padurilor si pasunilor;
  - ASOCIATIA URBARIASILOR SITITELEC cu sediul in Sat HUSASAU DE TINCA, com. HUSASAU DE TINCA, nr. 32- obiect de activitate Administrarea si exploatarea padurilor si pasunilor;
  - ASOCIATIA CRESCTORILOR DE OI SI CAPRE "PASTORUL" in cu sediul in Sat HUSASAU DE TINCA, com. HUSASAU DE TINCA, nr. 1/A- obiect de activitate Sprijinirea crescatorilor de oi si capre in valorificarea eficienta a productiei realizate.
  - ASOCIATIA CONSULT PRO LAZARENI cu sediul in Com. Lazareni, nr.37- obiect de activitate Integrarea profesionala si in comunitate a persoanelor defavorizate prin dezvoltarea initiativelor de economie si antreprenariat social;
  - ASOCIATIA ECO LAZARENI cu sediul in Com. Lazareni, nr.37- obiect de activitate Integrarea profesionala si in comunitate a persoanelor defavorizate prin dezvoltarea initiativelor de economie si antreprenariat social;
- ✓ Exista si 4 parohii:
  1. PAROHIA ORTODOXA ROMANA BERECHIU cu sediul in Sat BERECHIU, com. SANNICOLAU ROMAN, nr. 169;
  2. BISERICA PENTICOSTALA SANNICOLAU ROMAN cu sediul in Sat SANNICOLAU ROMAN, com. SANNICOLAU ROMAN, nr. 727;
  3. PAROHIA ORTODOXA ROMANA LAZARENI cu sediul in Sat LAZARENI, Com. LAZARENI, nr. 111;
  4. PAROHIA ORTODOXA ROMANA SANNICOLAU ROMAN, cu sediul in Sat SANNICOLAU ROMAN, com. SANNICOLAU ROMAN, nr. 466;
- **Persoane fizice relevante**, din total parteneriatului GAL au o pondere de 3,33% si sunt reprezentate de catre presedintele GAL-ului.

Componenta parteneriatului se regaseste reprezentata in principalele sectoare de interes ale zonei si poate sa contribuie la dezvoltarea teritoriului.

Autoritatile publice locale si cele care reprezinta societatea civila, vor putea sprijini dezvoltarea teritoriul prin proiecte care vizeaza infrastructura turistica, sociala, elemente de patrimoniu.

In sectorul privat, constituit in majoritate din firme cu profil agricol , se pot dezvolta proiecte care privesc explotatiile agricole si certificarea produselor locale.

Tot in sectorul privat se pot dezvolta proiecte care privesc crearea de locuri de munca, diversificarea serviciilor de la nivel local, dezvoltarea turismului.

Formarea profesionala continua a locuitorilor va fi o prioritate pentru zona.

Persoana fizica relevanta este reprezentata de presedintele GAL „Valea Velj”, domnul Seica Octavian, care are experienta in domeniu public, in prezent activind in Primaria Husasau de Tinca.

CAPITOLUL III: ANALIZA SWOT (analiza punctelor tari, punctelor slabe, oportunitatilor si amenintarilor)

Analiza SWOT poate orienta dezvoltarea ulterioara a zonei, in toate domeniile care au fost prezentate in analiza diagnostic, avind in vedere insa si posibile constrangeri ce pot influenta dezvoltarea zonei.

Zona GAL are un relief reprezentat de cimpie, teritoriul fiind amplasat in mare parte in Cimpia Crisurilor, alternind spre est cu zona colinara.

In zona sunt habitate si specii protejate care se incadreaza in situl protejat Natura 2000 sub denumirea de Cefa (comuna Cefa, Sannicoalu Roman) si situl protejat Natura 2000 sub denumirea Padurea Goroniste (comuna Husasau de Tinca).

In teritoriu nu sunt zone incadrate in categoria **Zone cu Valoare Naturală Ridicată (HNV)**.,

In ceea ce priveste populatia, densitatea este de 30,59 la nivelul GAL, situatie in care putem sa consideram zona ca apartinand categoriei de zone sarace, avind un indice de dezvoltare umana locala cu valori mai mici de 55 in cazul a patru din cele cinci localitati care compun GAL-ul.

Populatia totala din zona este de 11.891 locuitori, iar pe categorii de virsta ponderea cea mai mare (68%) o reprezinta grupa cu varsta cuprinsa intre 15-64 ani si peste 64 ani (18%).

Tendinta de migrare se manifesta ca urmare a faptului ca zona nu este dezvoltata din punct de vedere economic, nu ofera posibilitatea gasirii locurilor de munca care sa asigure cistiguri materiale suficiente.

Analizind gradul de ocupare a populatiei la nivelul teritoriului GAL, se constata faptul ca rata de ocupare a fortei de munca este de 33,33%, adica doar o treime din populatie realizeaza venituri in urma prestarii unei activitati economice .

Exploatarele de dimensiuni mici sunt lucrate direct de catre proprietari (persoane care fie au trecut, fie se apropie de vârsta pensionării) si ele sunt considerate exploatare de semi-subsistentă si subsistentă.

O alta forma de exploatare agricola, o reprezinta Societatile comerciale/agricole, care detin suprafate mari de teren in proprietate si arenda si care trebuie sa se doteze, sa se diversifice si sa-si valorifice superior productia pentru a-si mari eficienta.

Zona este propice pentru culturi cerealiere, plante tehnice, cartofi, legume, pomi si vita de vie.

Posibilitatea de a dezvolta sectorul „produselor traditionale”, ofera producatorilor oportunitatea de obtinere a unor venituri mai mari decit veniturile obtinute din simpla livrare a materiilor prime.

Dezvoltare exploatarele poate sa includa atat diversificarea si valorificarea superioara a produselor, cit si dezvoltarea unor exploatare prin randamente de productie mari, cu valorificarea superioara a produselor.

Tendinta fermierilor locali ar trebui orientata catre obtinerea de produse traditionale ce pot fi valorificate la nivelul oraselor din apropiere, prin amenajarea de spatii de desfacere, sau prin asocierea mai multor producatori intr-o forma asociativa.

Se pot practica solutii gen „asigurarea cosului de livrare permanent” in baza unui abonament pentru livrarea marfurilor, stiind din timp numarul consumatorilor pe care poti conta, pentru a putea estima productia pe care trebuie sa o realizezi in a onora comenzile. Acestea pot constitui actiuni „inovative”.

Obiectivul specific care se desprinde din analiza SWOT intreprinsa privind aceste aspecte il reprezinta *„sustinerea dezvoltarii sectorului agricol pentru a realiza exploatare agricole performante si eficiente in acord cu mediul si protejarea lui”*.

Posibilitatea de a certifica produsele locale prin sustinerea financiara a fermierilor, primind o suma fixa printr-o „schema de calitate” poate fi o oportunitate ce poate fi

valorificata pe plan local, cu consecinte pozitive privind sustinerea lantului agro-alimentar scurt si realizarea de forme asociative pentru comercializarea eficienta a produselor.

Obiectivul specific care se desprinde din analiza SWOT intreprinsa privind aceste aspecte il reprezinta *„sustinerea dezvoltarii sectorului agricol, dezvoltarea lantului de productie integrat si a lanturilor agro-alimentare scurte pentru comercializare si gasirea unor forme asociative pentru valorificarea produselor”*.

Sustinerea unor cursuri de formare profesionala continua, care sa asigure un nivel de cunoastere imbunatatit privind tehnologiile de cultura si de crestere a animalelor in acord cu protejarea mediului, dobindirea de cunostinte privind obtinerea si atestarea unui „produs traditional”, aspecte de fiscalitate, constituie oportunitati pentru zona.

In ceea ce priveste sectorul non-agricol de la nivelul localitatilor, se constata ca activitatea preponderenta o reprezinta cea comerciala

Cele mai multe din aceste unitati economice au un numar redus de angajati (0-9) si amplasarea lor in teritoriu este neuniforma.

Fata de aceasta situatie, diversificarea activitatilor la nivel local, prin dezvoltarea intreprinderilor mici si mijlocii, reprezinta o prioritate si pot fi sprijiniti cei care doresc sa defasoare o activitate economica diferita de cea agricola, printr-o suma forfetara, care sa le asigure baza materiala de productie.

Diversificarea pe plan local implica si serviciile medicale, juridice, de contabilitate, etc.

Obiectivul specific care se desprinde din analiza SWOT intreprinsa privind aceste aspecte il reprezinta *”dezvoltarea activitatilor non-agricole folosind resurse locale, pentru a raspunde abordarii LEADER privind caracterul inovativ al activitatilor intreprinse”*.

Cu toate ca beneficiaza de zone cu potential turistic crescut, la nivelul localitatilor din GAL nu este dezvoltata infrastructura acestui domeniu. Sunt reduse ca numar unitatile de cazare . Nu este valorificat suficient potentialul turistic al zonei, nu se ofera turistilor posibilitati de informare privind obiectivele ce pot fi vizitate, posibilitatile de cazare si servirea a mesei.

Acest tip de informatii pot face referire si la asezamintele ce reprezinta elemente de patrimoniu cultural , arhitectural, religios, natural, punand accent pe ce le particularizeaza, si le confera notorietate.

Trebuie sprijinita financiar dezvoltarea activitatilor turistice, in care sa fie incluse realizarea de noi unitati de cazare, trasee turistice, realizarea unor zone de agrement, cai de acces, marcaje, pachete turistice atractive, actiuni competitionale, materiale de informare asupra zonei.

Obiectivul specific care se desprinde din analiza SWOT intreprinsa privind aceste aspecte il reprezinta *” dezvoltarea infrastructurii turistice si de patrimoniu la nivel local pentru a raspunde abordarii LEADER privind caracterul inovativ al activitatilor intreprinse”*.

La nivelul comunelor din teritoriul GAL au fost initiate si realizate lucrari de infrastructura locala la scara mica, s-au facut reparatii la obiective locale de interes public (camin cultural, scoli, dispensare), s-au realizat gradinite si asezaminte „After school”.

Toate aceste servicii ar trebui dezvoltate la nivel de localitate, iar aspectele identificate care nu vor putea fi imbunatatite din lipsa fondurilor publice, pot constitui un punct slab in cadrul acestei analize.

Imbunatatirea dotarilor de la nivelul unitatilor publice trebuie sa ramina o prioritate pentru zona.

Dezvoltarea infrastructurii sociale poate constitui pentru abordarea LEADER din GAL-ul Valea Velj un aspect „inovator”, care poate duce la cresterea calitatii vietii in zona.

La nivelul comunelor, se poate organiza cîte un „festival tematic”, care să fie reprezentativ pentru fiecare, cu posibilitatea de punere în valoare a dansurilor, muzicii, tradițiilor și obiceiurilor locale.

Caminele culturale pot fi sprijinite să desfășoare activități educaționale pentru copii, prin înființarea și dotarea unor cercuri tematice, care să funcționeze la nivelul lor.

Pe plan local poate fi realizată o publicație periodică, prin care locuitorii din zonă să fie informați asupra evenimentelor ce au loc la nivelul comunității, cu impact asupra mai multor categorii ale populației.

Tot la nivel local pot fi organizate concursuri tematice, gen „cel mai bun pescar”/”cel mai bun vinător”/„cel mai bun gospodar”, etc.

Populația roma poate participa la acțiuni inițiate pe plan local, de informare privind posibilitățile de calificare și identificarea celor interesați. La nivel local poate fi susținută financiar elaborarea unor materiale informative pentru cunoașterea identității locale, gen monografii, broșuri tematice, etc.

De asemenea poate fi sprijinită financiar achiziția unor utilaje pentru realizarea unor servicii publice la nivelul localităților (dezapezire, amenajare și întreținere spații verzi, etc).

În urma aspectelor prezentate mai sus, se poate stabili ca și obiectiv specific de realizat în cadrul strategiei de dezvoltare locală, acela de *”dezvoltare a infrastructurii sociale la nivel local pentru a răspunde abordării LEADER privind caracterul inovativ al activităților întreprinse”*.

Se pot întreprinde acțiuni de refacere și întreținere a patrimoniului. Pe lângă aceste acțiuni se pot îmbunătăți căile de acces către aceste obiective, indicatori pentru stabilirea traseelor turistice, locuri de odihnă, marcaje, pentru a le face accesibile persoanelor care sunt interesate să le viziteze.

Mijloacele de informare pot fi diverse (broșuri, material virtuale de prezentare, hărți turistice, aplicații web pentru prezentarea elementelor de patrimoniu) privind prezentarea obiectivelor turistice.

Promovarea unui turism tematic ar putea constitui obiectivul unui proiect de cooperare pentru GAL, proiect al cărui beneficiar să fie GAL-ul.

Obiectivul specific care se desprinde din analiza SWOT întreprinsă, pentru strategia de dezvoltare locală îl reprezintă *”dezvoltarea infrastructurii turistice și de patrimoniu la nivel local pentru a răspunde abordării LEADER privind caracterul inovativ al activităților întreprinse”*.

Față de analiza prezentată mai sus, putem să identificăm la nivelul teritoriului GAL Valea Velj, punctele tari, punctele slabe, oportunitățile care se desprind, dar și amenințările care pot să influențeze punerea lor în practică.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Există zone care pot fi încadrate în situl protejat “Natura 2000”. • Teritoriul comunelor este străbătut de o rețea de drumuri care facilitează legătura între localități, dar și de drumul European E671/DN79 care face legătura între Oradea - Arad - Timișoara. • Condițiile climatice, hidro-geologice, pedologice sunt favorabile dezvoltării agriculturii, dar sunt și zone cu peisaje naturale propice incurajării 	<ul style="list-style-type: none"> • Densitatea redusă a populației din zonă, cu tendință de migrație a categoriei de vîrstă cuprinsă între 15-64 ani și tendință de îmbătrînire a populației rămase. • Structura fragmentată a exploatațiilor agricole, lucrate individual, cu implicații în productivitate (scăzută); • Lipsa unei dotări materiale corespunzătoare în sectorul agricol, pentru a crește productivitatea muncii și a asigura dezvoltarea lor.;

<p>turismului;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prezența în apropierea teritoriului GAL a orașelor, are un impact pozitiv asupra schimburilor comunității locale cu exteriorul (mărfuri, servicii medicale, educație, locuri de muncă, etc.); • Amplasarea teritoriului GAL în apropierea zonelor în care poate fi încurajată activitatea turistică; • Posibilitatea de a dezvolta și diversifica producția agricolă; • Existența în zonă a unor activități economice non-agricole. • Existența unei infrastructuri turistice cu posibilitatea de a se dezvolta; • Existența unei infrastructuri sociale prin care se asigură la nivel local servicii medicale, de învățământ, sportive și de petrecere a timpului liber, cu posibilități de dezvoltare; • Existența unei infrastructuri locale de bază ce poate fi dezvoltată; • Existența unor obiective ce pot constitui elemente de patrimoniu; • Existența posibilității de a dezvolta activități economice care să protejeze mediul. 	<ul style="list-style-type: none"> • Venituri mici obținute la nivelul exploatațiilor agricole încadrate în categoria de semi-subzistență sau subzistență; • Valorificarea preponderentă a produselor agricole obținute în exploatațiile mici către procesorii de industrie alimentară; • Activitățile economice non-agricole din zonă nu sunt dezvoltate; • Numărul pensiunilor agroturistice este redus; • Serviciile de la nivelul localităților nu asigură decât la un nivel minim; • Obiectivele de patrimoniu nu sunt puse suficient în valoare și atrase în circuitul turistic al zonei. • Nu sunt întreținute obiectivele de patrimoniu, în lipsa investițiilor directe pentru conservarea acestora; • Nu sunt suficient de bine puse în valoare resursele umane ale zonei.
<p>OPORTUNITĂȚI</p>	<p>AMENINȚĂRI</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea exploatațiilor agricole de la nivel local prin asigurarea unei baze materiale corespunzătoare și diversificarea produselor în vederea valorificării lor; • Dezvoltarea de produse tradiționale și realizarea unor lanțuri agro-alimentare scurte de aprovizionare; • Dezvoltarea unor activități care să aibă în vedere și aspectele de protecție a mediului; • Diversificarea activităților non-agricole și încurajarea micilor întreprinzători; • Dezvoltarea și diversificarea infrastructurii turistice și de patrimoniu; 	<ul style="list-style-type: none"> • Forța de muncă, mai ales cea tânără și calificată, poate să fie atrasă către orașe mari dezvoltate; • Distrugerea elementelor de patrimoniu în lipsa investițiilor directe pentru conservarea acestora; • Pierderea tradițiilor locale, odată cu trecerea timpului și neglijarea punerii lor în valoare; • Insuficiente fonduri alocate în cadrul strategiei, pentru a valorifica toate oportunitățile identificate și de a atinge obiectivele stabilite în cadrul acestei strategii de dezvoltare locală.

- Imbunatatirea infrastructurii sociale la nivel local;
- Conservarea patrimoniului local si atragerea lui in circuitul turistic al zonei;
- Integrarea comunitatii rome la nivel local.
- Imbunatatirea formarii profesionale continue a populatiei.

CAPITOLUL IV: OBIECTIVE, PRIORITATI si DOMENII de INTERVENTIE

I.Obiectivul de restructurare si crestere a viabilitatii exploatațiilor agricole

P1: Incurajarea transferului de cunostinte si a inovarii in agricultura, silvicultura si zonele rurale. Domeniul de interventie 1A - Incurajarea inovarii, a cooperarii si a crearii unei baze de cunostinte in zonele rurale(domeniu secundar) - Domeniul de interventie 1C - Incurajarea invatarii pe tot parcursul vietii si a formarii profesionale in sectoarele agricol si forestier.

Masura “Formare profesionala”-M1/1C - art.14 din Reg.1305/2013. Indicatorul de monitorizare pentru masura aferenta Domeniul de interventie 1A,1C,este “Numarul total al participantilor instruiti” - un numar de 110 persoane.

P2:Cresterea viabilitatii fermelor si a competitivitatii tuturor tipurilor de agricultura in toate regiunile si promovarea tehnologiilor agricole inovatoare si a gestionarii durabile a padurilor. Domeniul de interventie 2A - Imbunatatirea performantei economice a tuturor exploatațiilor agricole si facilitarea restructurarii si modernizarii exploatațiilor , in special in vederea sporirii participarii pe piata si a orientarii spre piata , precum si a diversificarii activitatilor agricole.

Masura”Sprijin pentru exploatațiile agricole” - M2/2A - art.17 din Reg.1305/2013 si vizeaza un sprijin financiar acordat la nivelul explotatiilor agricole pentru fermieri sau grupuri de fermieri (art.17(2) din Reg.1305/2013).Indicatorul de monitorizare este“Numarul de exploatații agricole/beneficiari sprijiniti” - 10.Vizeaza obiectivele transversale de mediu si inovare (**criterial de selectie CS4.5**),este complementara masurii“Accesul la schema de calitate privind certificarea produselor (**criteriul de selectie CS4.2**).

P3:Promovarea organizarii lantului alimentar, inclusiv a sectoarelor de prelucrare si comercializare a produselor agricole, a bunastarii animalelor si a gestionarii riscurilor in agricultura. Domeniul de interventie 3A - Imbunatatirea competitivitatii producatorilor primari printr-o mai buna integrare a acestora in lantul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, al cresterii valorii adaugate a produselor agricole, al promovarii pe pietele locale si in cadrul circuitelor scurte de aprovizionare , al grupurilor de producatori si al organizatiilor interprofesionale.

Masura “Accesul la schema de calitate privind certificarea produselor” - M3/3A - art.16(1)(b) din Reg.1305/2013. Indicatorul de monitorizare este “Numarul de exploatațiilor agricole care primesc sprijin pentru participarea la sistemele de calitate, la pietele locale si la circuitele de aprovizionare scurte,precum si la grupuri /organizatii de producatori” - 5 exploatații;obiectivul transversal inovare(**criterial de selectie CS4.5**), complementara masurii “Sprijin pentru exploatațiile agricole”(vizeaza **criteriul de selectie CS4.2**).

III.Diversificarea activitatilor economice, crearea de locuri de munca, imbunatatirea infrastructurii si serviciilor pentru imbunatatirea calitatii vietii in zonele rurale.

Prioritatea P6:Promovarea incluziunii sociale, a reducerii saraciei si a dezvoltarii economice in zonele rurale. Domeniul de interventie 6A - Facilitarea diversificarii, a infiintarii si a dezvoltarii de intreprinderi mici, precum si crearea de locuri de munca.

Masura “Sprijinirea diversificarii si crearea de locuri de munca” - M4/6A - art.19 (1)(a)(ii) si vizeaza un sprijin financiar forfetar stabilit in baza unui plan de afaceri (prevedere art.19 (4) din Reg.1305/2013). Indicatorul de monitorizare este “Locuri de munca create” -12 locuri de munca create” (**vizeaza si criteriul de selectie CS 4.4**). Vizeaza obiectivul transversal inovare (**criterial de selectie CS4.5**), se poate aprecia **sinergia (M4/6A, M5/6B,M6/6B) - CS4.1-sinergia dintre masurile propuse in SDL**).

Domeniul de interventie 6B - “Incurajarea dezvoltarii locale in zonele rurale”.

Masura “Investitii in infrastructura sociala”- M5/6B - stabilita in baza prevederilor art.20 (1)(d) din Reg.1305/2013, privind investitii in infrastructura sociala;

Masura “Investitii in infrastructura turistica si de patrimoniu” - M6/6B - art.20 (1)(e)(f) din Reg.1305/2013.Indicatorul de monitorizare este “Populatia neta care beneficiaza de servicii/infrastructura imbunatatite” - 2500 de persoane.Indicator specific “Numarul obiectivelor de patrimoniu care au beneficiat de sprijin financiar prin aceasta masura” - *Vizeaza obiectivul transversal inovare, Fiind trei masuri care asigura realizarea unei singure prioritati se poate aprecia sinergia (M4/6A, M5/6B,M6/6B) - vizeaza criteriul de selectie CS4.*

•Ierarhizarea prioritatilor si a masurilor propuse- functie de alocarea financiara

-P6 - alocarea financiara cea mai mare (50%),sunt incluse cele doua masuri care privesc infrastructura sociala (21% din alocarea financiara) si infrastructura turistica si de patrimoniu (12% din alocarea financiara) - *caraterul integrat si inovator* si o alocare financiara de 17%, pentru care este propusa o masura ce vizeaza dezvoltarea de activitati non-agricole si crearea de locuri de munca(*vizeaza criteriul de selectie CS4.4*)

P2 - alocare financiara de 24%, pentru care este propusa o masura care vizeaza sprijinirea investitiilor la nivelul fermelor(*caraterul integrat si inovator* al acesteia).

-P1 - alocare financiara de 5%, pentru care este propusa o masura care vizeaza formare profesionala pentru populatia din zona GAL.

-P3 - alocare financiara de 2%, masura care vizeaza sprijinirea obtinerii certificarii unor produse traditionale,*complementara celei care priveste dezvoltarea exploatatii agricole viabile (vizeaza criteriul de selectie CS4.2).*

Logica interventiei in programare

Obiectivul de dezvoltare rurala 1	Prioritati de dezvoltare rurala	Domenii de interventie	Masuri	Indicatori de rezultat
Obiective transversale	P1	1A,1C	“Formare profesionala” M1/1C	Numarul total al participantilor instruiti - 110
	P2	2A	“Sprijin pentru exploatatii agricole” M2/2A	Numarul de exploatatii agricole/beneficiari sprijiniti -10
			Mediu si inovare	
	P3	3A	Accesul la schema de calitate privind certificarea produselor M3/3A	Numarul de exploatatii agricole care primesc sprijin pentru participarea la schemele de calitate, la pietele locale si la circuitele de aprovizionare scurte-5
Obiective transversale			Inovare	

Obiectivul de dezvoltare rurala 3 Obiective transversale Obiective transversale	P6	6A	<i>Sprrijinirea diversificarii si crearea de locuri de munca</i> M4/6A	Locuri de munca create -12
			<i>Inovare</i>	
		6B	<i>Investitii in infrastructura sociala</i> M5/6B	"Populatia neta care beneficiaza de servicii/infrastructura imbunatatite- 2500
			<i>Investitii in infrastructura turistica si de patrimoniu</i> M6/6B	Indicator specific "Numarul obiectivelor de patrimoniu cultural care au beneficiat de sprijin financiar prin aceasta masura" - 2.
		<i>Inovare</i>		

CAPITOLUL V: PREZENTAREA MASURILOR

Denumirea Masurii - „*Sprrijinirea diversificarii si crearea de locuri de munca*” Codul Masurii- M4/6A

Tipul masurii - investitii

1. *Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de interventie a acesteia si a contribuției la prioritatile strategiei, la domeniile de interventie, la obiectivele transversale si a complementaritatii cu alte masuri din SDL.*

In Sectorul activitatilor economice si de servicii (non-agricole) de la nivelul localitatilor, activitatea comerciala este preponderenta prin numarul mare de unitati comerciale care isi desfasoara activitatea la nivelul fiecărei comune. La nivelul teritoriului GAL se desfasoara activitati economice si in domeniul constructiilor, al transportului, in domeniul prelucrării lemnului si al fabricării mobilei, moara si brutarie, fabricarea produselor din lapte, producerea de caramizi, tigle si boltari. Cele mai multe din aceste unitati economice au un numar redus de angajati (0-9) si amplasarea lor in teritoriu este neuniforma.

Fata de aceasta situatie, se impune diversificarea activitatilor la nivel local, prin dezvoltarea intreprinderilor mici si mijlocii, cu efect asupra diminuării fenomenului de migratie, care se manifesta in rindul categoriei de populatie cu virsta intre 15-64 ani. In acest fel zona poate deveni atractiva pentru populatia locala, fiecare loc de munca nou creat va fi in beneficiul stabilizării fortei de munca si pastrării populatiei autohtone in zona.

Prin aceasta masura pot fi sprijiniti cei care doresc sa defasoare o activitate economica (diferita de cea agricola), printr-o suma forfetara, care sa le asigure baza materiala de productie. Acelasi sprijin il pot obtine si cei care au deja o afacere in zona si vor sa o diversifice, asigurind astfel noi locuri de munca. Tipologia activitatilor care pot fi dezvoltate este diversa si in mod prioritar se va avea in vedere utilizarea resurselor naturale locale (lemn, cariera de piatra, etc.), posibilitatile de a califica forta de munca locala si de a asigura desfacerea atit pe plan local ,cit si in exteriorul acestuia.

Tot ca o activitate diversificata poate fi considerata si activitatea de agroturism care se poate dezvolta in zona.

In sfera serviciilor, numarul personalului angajat este mic, fiind in medie, la nivelul GAL, de 10%. Sprijinirea financiara pentru diversificarea pe plan local a serviciilor medicale, juridice, de contabilitate, etc., constituie o oportunitate pentru cresterea calitatii vietii in zona. Aceste efecte ale cresterii calitatii vietii vor viza toate categoriile de virsta ale populatiei, dar mai ales populatia imbatrinita care poate sa beneficieze de servicii medicale alternative, proceduri si tratamente care sa contribuie la imbunatatirea stării de sanatate, sau sa beneficieze de servicii juridice

Finantarea dezvoltării unor activitati in sectorul non-agricol si crearea unor locuri de munca pentru populatia locala se justifica si masura a fost inclusa in Strategia de Dezvoltare Locala.

Masura vizeaza realizarea obiectivului de dezvoltare rurala **III. Diversificarea activitatilor economice, crearea de locuri de munca, imbunatatirea infrastructurii si serviciilor pentru imbunatatirea calitatii vietii in zonele rurale** (Art.4 din Reg.1305/2013).

Obiectivul specific care se desprinde din analiza SWOT intreprinsa privind aceste aspecte il reprezinta *”dezvoltarea activitatilor non-agricole folosind resurse locale, pentru a raspunde abordării LEADER privind caracterul inovativ al activitatilor intreprinse”* si priveste prin anumite investitii incluse in actiunile eligibile si o componenta a obiectivului specific privind *”dezvoltarea infrastructurii turistice”*(realizarea de unitati de cazare agroturistice).

Masura este inclusa in **Prioritatea P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii saraciei si a dezvoltării economice in zonele rurale.** (Art.5 din Reg.1305/2013).

Măsura corespunde obiectivelor Art.19 din Reg.1305/2013 și vizează un sprijin financiar forfetar stabilit în baza unui plan de afaceri (prevedere art.19 (4) din Reg.1305/2013).

Măsura contribuie la *Domeniul de intervenție 6A - Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă, inclus în prioritatea P6.*

Implementarea acestei măsuri ce privește prioritatea P6, contribuie la realizarea *obiectivelor transversale legate de inovare prin:*

Realizarea de activități non-agricole și de servicii diverse care permit mediului de afaceri din mediul rural să se dezvolte și să fie încurajat spiritul antreprenorial. Acesta constituie un element inovativ, găsind soluții noi la problemele existente privind găsirea locurilor de muncă.

Această măsură este sinergică cu Măsura „Investiții în infrastructura turistică și de patrimoniu”- M6/6B și cu Măsura M5/6B „Investiții în infrastructura socială”, contribuind la Prioritatea P6.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Activitățile din sectorul non-agricol de la nivelul localităților, vor capătă valoare adăugată prin diversificarea lor și utilizarea resurselor locale. Tipologia activităților care poate fi dezvoltată este diversă, acordându-se prioritate sectoarelor cu potențial ridicat.

Se va încuraja dezvoltarea activităților meșteșugărești tradiționale care valorifică resursele naturale locale și contribuie la păstrarea specificului local.

În zona pot fi dezvoltate sectoarele care prelucrează resurse locale, sectoare care privesc industrii creative și culturale, realizarea de unități de cazare turistică, amenajare zone de agrement, activități de servicii în agroturism și alte servicii pentru populația din spațiul rural. În unități de cazare, pot fi valorificate produsele tradiționale locale în meniuri specifice oferite turistilor, pot fi oferite pachete de servicii care includ organizarea de evenimente și cunoașterea gastronomiei locale.

3. Trimiteri la alte acte legislative:

Hotărîrea nr.226/2015 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor programului național de dezvoltare rurală cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și de la bugetul de stat, art.3-15 și art.24(4).

Ordinul nr.65/2013 al ANT privind Norme de clasificare a structurilor de turism.

Legea nr.346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr.6/2011 pentru stimularea înființării și dezvoltării micro-întreprinderilor de către întreprinzătorii debutanți în afaceri, cu modificările și completările ulterioare.

4. Beneficiarii eligibili

- Fermierii sau membrii unei gospodării agricole, care își diversifică activitatea prin înființarea unei activități non-agricole în spațiul rural.
- Micro-întreprinderile și întreprinderile mici din spațiul rural, care desfășoară activități non-agricole;

Aceste categorii de beneficiari eligibili sunt menționați la art.19 (2) din Reg.1305/2013, unde se precizează: ”Sprijinul prevăzut la alineatul (1) litera (a) punctul (ii) se acordă fermierilor sau membrilor unei gospodării agricole care își diversifică activitatea prin practicarea unor activități neagricole, precum și micro-întreprinderilor și întreprinderilor mici”.

5. Tipul de sprijin

Tipul de sprijin s-a stabilit în baza prevederilor Art. 67 (1)(c) din Reg. nr. 1303/2013, sub forma sumelor forfetare fixe.

Cu toate ca aceasta masura priveste obiective ale Art. 19 din Reg. 1305/2013 si vizeaza un sprijin financiar forfetar acordat pe beneficiar, stabilit in baza unui plan de afaceri (prevedere art.19 (4) din Reg.1305/2013), care asigura finantarea intr-un procent de 100% pentru actiunile prevazute in planul de afaceri, GAL a stabilit o suma fixa forfetara ce va fi acordata pe beneficiar mai mica decit maximul acestei sume forfetare prevazut in Anexa II - a Reg. 1305/2013.

Suma forfetara va fi în suma fixa de 15.000 euro/beneficiar. Aceasta modalitate de acordare a sprijinului a fost stabilita de catre GAL pentru a incuraja mai multi beneficiari sa dezvolte activitati non-agricole, având în vedere faptul ca alocarea financiara pentru aceasta masura este de 105.121 euro, la nivelul teritoriului GAL.

6. Tipurile de actiuni (cheltuieli) eligibile si neeligibile

Actiuni/cheltuieli eligibile specifice

- Activități non-agricole prevăzute pentru îndeplinirea obiectivelor din cadrul Planului de Afaceri și care privesc domeniile de diversificare: produse textile, îmbrăcăminte, marochinărie, prelucrarea produselor lemnoase, producție de combustibil din biomasă - peleți, activități de artizanat și alte activități tradiționale non-agricole (ex: olărit, brodat, prelucrarea manuală a fierului, lânăii, lemnului, pielii, etc.), etc.
- Realizarea/dotarea pensiunilor agroturistice și a bazelor de agrement;
- Servicii turistice;
- Servicii medicale, sanitar-veterinare, reparații mașini, unelte, obiecte casnice, consultanță, contabilitate, juridice, audit și alte servicii destinate populației din spațiul rural .

Cheltuielile eligibile generale vor respecta prevederile din:

Art. 45, 60 din Reg (UE) nr. 1305/2013 și Art.7 din HG 226/2015 (legislația care privește stabilirea cadrului național de implementare a măsurilor finanțate prin FEADR);

Actiuni/cheltuieli neeligibile

Conform prevederilor din Cap.8.1 din PNDR, nu sunt eligibile:

- achiziționarea de bunuri și echipamente "second hand";
- cheltuieli efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului;
- achiziția mijloacelor de transport pentru uz personal și pentru transport persoane;
  - investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile;
  - cheltuieli în conformitate cu art. 69, alin (3) din R (UE) nr. 1303/2013 și anume:
    - a. dobânzi debitoare, cu excepția celor referitoare la granturi acordate sub forma unei subvenții pentru dobândă sau a unei subvenții pentru comisioanele de garantare;
    - b. achiziționarea de terenuri construite și neconstruite, cu excepția celor prevăzute la art.19 din Reg. 1305/2015;
    - c. taxa pe valoarea adăugată, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul sau a prevederilor specifice pentru instrumente financiare;
  - în cazul contractelor de leasing, celelalte costuri legate de contractele de leasing, cum ar fi marja locatorului, costurile de refinanțare a dobânzilor, cheltuielile generale și cheltuielile de asigurare.

7. Condiții de eligibilitate specifice

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul trebuie să nu fie în insolvență sau incapacitate de plată;
- Investiția să se realizeze în spațiul rural, în teritoriul GAL;

- Investiția trebuie să fie în concordanță cu acțiunile prevăzute în fișa măsurii și să răspundă astfel nevoilor zonei identificate în Strategia de Dezvoltare Locală a GAL;
- Solicitantul să justifice locurile de muncă ce se vor crea prin planul de afaceri propus.

La aceste condiții de eligibilitate specifice se adaugă condițiile generale de eligibilitate aplicabile tuturor măsurilor în conformitate cu regulamentele europene și prevederile din HG 226/2015.

8. Criterii de selecție

La stabilirea criteriilor de selecție s-au avut în vedere prevederile art. 49 al R(UE) nr. 1305/2013, urmărind asigurarea tratamentului egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea acestora în conformitate cu prioritățile stabilite în cadrul Strategiei de Dezvoltare Locală.

Criteriile de selecție stabilite în cadrul acestei măsuri, privesc:

- se acordă punctaj proiectelor care în planul de afaceri propus prevăd forme diversificate de pachete turistice pentru atragerea turistilor;
- se va acordă punctaj proiectelor care prin planul de afaceri își propun menținerea și dezvoltarea activităților meșteșugărești tradiționale, care valorifică resursele naturale locale și contribuie la păstrarea specificului local.
- se va acordă punctaj pentru proiectele care sunt propuse de micro-intreprinderi nou înființate (start-up).

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Suma forfetară va fi în suma fixă de 15.000 euro/beneficiar și se vor finanța într-un procent de 100% activitățile prevăzute în planul de afaceri.

GAL propune acordarea unei sume forfetare fixe, de 15.000 euro, pentru un plan de afaceri ce se poate implementa într-un interval de 36 luni, sub formă a două tranșe.

Prima tranșă va fi de 75% din valoarea totală, acordată după semnarea contractului de finanțare cu AFIR, iar ultima tranșă (25%) se va acordă la momentul în care planul de afaceri propus este finalizat și se face dovada că au fost atinse obiectivele prevăzute în planul de afaceri.

10. Indicatori de monitorizare

Indicatorul de monitorizare pentru măsura aferentă *Domeniului de intervenție 6A*, este "Locuri de muncă create" - 12 locuri de muncă.

Denumirea Măsurii - „Sprijin pentru exploatarea agricole” Codul Măsurii- M2/2A

Tipul măsurii - investiții

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL.

Sustinerea financiară a sectorului agricol constituie o oportunitate pentru zona, cu posibilitatea de a crește numărul exploatarea agricole care desfasoara o activitate rentabila.

Posibilitatea de a dezvolta sectorul „produselor tradiționale”, ofera producătorilor oportunitatea de a obține venituri mai mari decât veniturile obținute din simpla livrare a materiilor prime către fabricile de industrie alimentară din zona, aceasta fiind o soluție inovativă, în sensul în care aduce o rezolvare nouă la probleme existente.

Prin alocarea unor resurse financiare, exploatarea agricole de toate tipurile și dimensiunile se pot dezvolta. Aceasta dezvoltare poate să includă atât diversificarea și valorificarea superioară a produselor, cât și dezvoltarea unor exploatarea prin randamente de producție mari, cu valorificarea superioară a produselor prin asigurarea unor dotări materiale specifice scopului urmărit.

Se pot realiza activitati pentru imbunatatire bazei materiale, extinderea suprafetei cultivate, asigurarea de spatii de depozitare, sortare, calibrare, prelucrare, adapost pentru animale, dar si activitati integrate. Prin activitatile integrate, produsele agricole obtinute la nivelul fermei pot fi transformate prin prelucrarea lor in produse cu valoare adaugata mai mare, care pot fi valorificate direct de catre producator, asigurand astfel un lant agro-alimentar scurt de comercializare a lor.

Se pot folosi si forme asociative care sa faciliteze desfacerea pentru zona, utilizind la nivelul lor metode de prospectare a pietei si de orientare catre segmentul de populatie interesat, stiind din timp numarul consumatorilor pe care poti conta, in vederea estimarii productiei pentru a onora comenzile. Acestea pot constitui actiuni „inovative”.

Masura vizeaza realizarea **„Obiectivului de restructurare si crestere a viabilitatii exploatatilor agricole”** (Art.4 din Reg.1305/2013) si obiectivul specific care se desprinde din analiza SWOT, de **„sustinere a dezvoltarii sectorului agricol, dezvoltarea lantului de productie integrat si a lanturilor agro-alimentare scurte pentru comercializare si gasirea unor forme asociative pentru valorificarea produselor”**.

Masura priveste **prioritatea P2: Cresterea viabilitatii fermelor si a competitivitatii tuturilor tipurilor de agricultura in toate regiunile si promovarea tehnologiilor agricole inovatoare si a gestionarii durabile a padurilor** (Art.5 din Reg.1305/2013).

Masura contribuie la:

- **Domeniul de interventie 2A - Imbunatatirea performantei economice a tuturilor exploatatilor agricole si facilitarea restructurarii si modernizarii exploatatilor , in special in vederea sporirii participarii pe piata si a orientarii spre piata , precum si a diversificarii activitatilor agricole.**

inclus in **prioritatea P2.**

Masura corespunde obiectivelor Art.17 din Reg.1305/2013 si vizeaza un sprijin financiar acordat la nivelul exploatatilor agricole pentru fermieri sau grupuri de fermieri (prevedere art.17(2) din Reg.1305/2013);

Implementarea acestei masuri ce priveste prioritatea **P2**, contribuie la realizarea **obiectivelor transversale legate de inovare si protectia mediului prin:**

- imbunatatirea competitivitatii producatorilor primari printr-o mai buna integrare in lantul agro-alimentar, realizind produse cu valoare adaugata crescuta, promovarea acestor produse pe pietele locale si in cadrul circuitelor scurte de aprovizionare;
- investitiile in domeniul productiei agricole vor imbunatati performanta economico - financiara a exploatatilor, asigurind si aplicarea unor tehnologii ce au in vedere un consum redus de resurse si adaptarea tehnologiilor la schimbarile climatice care au intervenit.
- reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera si de amoniac din agricultura.

Aceasta masura este complementara cu Masura M3/3A - „Sprijinirea obtinerii unor produse traditionale certificate”, prin accesarea masurii ”Sprijin pentru exploatatile agricole” de catre beneficiari ai masurii „Sprijinirea obtinerii unor produse traditionale certificate”.

2. Valoarea adaugata a masurii

Proiectele care vor da valoare adaugata pentru aceasta masura in cadrul SDL, vizeaza urmatoarele tipuri de investitii:

- **Folosirea eficienta a terenului** prin sprijinirea cultivării legumelor, florilor in spatii protejate (sere si solarii) si asigurarea irigarii acestora;
- **Infiintarea de plantatii de pomi si arbusti fructiferi, utilizind si soiuri autohtone**, adaptate la conditiile locale, realizind astfel **pastrarea zestrei genetice din zona;**

- Investiții în construcții, echipamente și utilaje necesare valorificării superioare a produselor agricole și privesc colectarea, sortarea, calibrarea, depozitarea, condiționarea, ambalarea, prelucrarea și comercializarea lor, cu posibilitatea obținerii de produse și mărci locale;
- Stimularea asocierii și a investițiilor care deservește formele asociative ale fermierilor pentru comercializarea produselor;
- Investiții pentru asigurarea spațiilor de depozitare a gunoiului de grajd la nivelul fermei, pentru *reducerea emisiilor gazelor cu efect de seră și a amoniacului*;
- Investiții care vor contribui la *promovarea lanțurilor agro- alimentare scurte*, prin amenajarea spațiilor comerciale proprii pentru desfacerea produselor ;

3. Trimiteri la alte acte legislative:

Hotărârea nr.226/2015 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor programului național de dezvoltare rurală cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și de la bugetul de stat, art.3-15 și art.24(4).

Ordinul comun al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale , ministrului sănătății și președintelui Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor nr.724/1082/360/2013 privind atestarea produselor tradiționale , cu modificările și completările ulterioare;

Ordinul comun al viceprim-ministrului, ministrului agriculturii și dezvoltării rurale , ministrului sănătății și președintelui Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor nr. 394/290/89/2014, privind atestarea produselor alimentare obținute conform rețetelor consacrate românești.

4. Beneficiarii eligibili

În conformitate cu prevederile art.17(2) din Reg.1305/2013, beneficiarii eligibili în cadrul acestei măsuri sunt fermierii și grupurile de fermieri. Nu se accepta ca și beneficiari ai acestei măsuri persoanele fizice neautorizate.

5. Tipul de sprijin

Tipul de sprijin s-a stabilit în baza prevederilor Art. 67 (1)(a) din Reg. nr. 1303/2013, sub forma rambursării „costurilor eligibile suportate și platite efectiv” .

Cu toate ca aceasta masura priveste obiective care se pot incadra in prevederile art.17 (1)(a) din reg.1305/2013, nu poate fi considerata o masura care se regaseste in Anexa 2 a Reg (UE) 1305/2013. Se va aplica intensitatea sprijinului mentionata in fisa masurii LEADER din PNDR 2014-2020, unde se precizeaza faptul ca pentru operatiuni generatoare de venit (cazul acestei masuri) intensitatea sprijinului poate fi stabilita la 90%.

Alocarea financiară pentru această măsură este de 150.000 euro, la nivelul teritoriului GAL.

6. Tipurile de acțiuni (cheltuieli) eligibile și neeligibile

Acțiuni/cheltuieli eligibile

Acțiunile eligibile vor respecta prevederile art.69(3) Reg.1303/2013, art. 45 din Reg.1305/2013 , art. 13 din Reg. Delegat (UE) nr. 807/2014, prevederile din PNDR - Cap.8.1, fișa tehnică a Sub-măsurii 19.2 și HG 226/2015 și privesc:

- Investiții în înființarea, extinderea și/sau modernizarea construcțiilor exploatațiilor agricole;
- Realizarea de capacități de depozitare, condiționare, sortare, ambalare și procesare a produselor și dotarea lor cu:
  - echipamente pentru condiționarea, sortarea, stocarea, racirea și ambalarea produselor;
  - dotări specifice pentru procesarea produselor primare (lapte, carne, legume, fructe, etc.).
- Investiții privind dechiderea unor puncte de valorificare a produselor primare/procesate în spații de comercializare (rulote alimentare, dozator, etc.);

- Dotarea centrelor de colectare a lapteului, la nivelul formelor asociative de fermieri;
- Dotarea cu echipamente, mașini și utilaje agricole pentru toate tipurile de culturi de cimp, plantatii de pomi, arbusti fructiferi si vita de vie;
- Investitii in realizarea de sere si solarii;
- Infiintarea plantatiilor de pomi fructiferi si vita de vie;
- Achizitia mijloacelor de transport specializate in vederea valorificarii produselor;
- Achizitia de animale de reproducție;
- Investitii in tehnologii eficiente pentru reducerea emisiilor poluante, realizarea spatiilor pentru depozitarea /gestionarea adecvată a gunoii de grajd/realizarea standardelor de crestere a animalelor;

Actiuni/cheltuieli neeligibile

Conform prevederilor din Cap.8.1 din PNDR, nu sunteligibile:

- achiziționarea de bunuri și echipamente "second hand";
- cheltuieli efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului;
- achiziția mijloacelor de transport pentru uz personal și pentru transport persoane;
- investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile;
- cheltuieli în conformitate cu art. 69, alin (3) din R (UE) nr. 1303/2013 și anume:
  - a. dobânzi debitoare, cu excepția celor referitoare la granturi acordate sub forma unei subvenții pentru dobândă sau a unei subvenții pentru comisioanele de garantare;
  - b. achiziționarea de terenuri construite și neconstruite, cu excepția celor prevazute la art.19 din Reg. 1305/2015;
  - c. taxa pe valoarea adăugată, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul sau a prevederilor specifice pentru instrumente financiare;
- în cazul contractelor de leasing, celelalte costuri legate de contractele de leasing, cum ar fi marja locatorului, costurile de refinanțare a dobânzilor, cheltuielile generale și cheltuielile de asigurare.

7. Condiții de eligibilitate specifice

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili ai măsurii;
- Solicitantul deține o exploatație agricolă;
- Prin proiectul propus solicitantul trebuie sa demonstreze ca vor creste performatele economice ale exploatațiilor agricole prin faptul ca veniturile obtinute dupa implementarea proiectului vor fi mai mari cu 10% decit in etapa initiala.
- În cazul în care exploatația agricolă vizează creșterea animalelor, prin proiect vor fi prevazute în mod obligatoriu investitii care privesc amenajări pentru depozitarea gunoii de grajd, conform normelor de mediu.
- Investiția trebuie să se realizeze în cadrul unei exploatații care are punctul de lucru pe teritoriul GAL;
- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin una din acțiunile eligibile prevăzute prin masura, cu respectarea rezonabilitatii costurilor;
- Investiția va fi precedată de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului în conformitate cu legislația în vigoare;

La aceste conditii de eligibilitate specifice se adauga conditiile generale de eligibilitate aplicabile tuturor masurilor in conformitate cu regulamentele europene si prevederile din HG 226/2015.

8. Criterii de selectie

La stabilirea criteriilor de selectie s-au avut in vedere prevederile Art. 49 al Reg.(UE) nr. 1305/2013, urmărind asigurarea tratamentului egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea acestora în conformitate cu prioritățile stabilite în cadrul Strategiei de Dezvoltare Locală.

Criteriile de selecție stabilite în cadrul acestei măsuri, privesc:

- se acorda punctaj solicitantului care poate sa demonstreze ca se creaza valoarea adaugata prin investitiile propuse (realizeaza un lant agro-alimentar scurt de comercializare/investitiile solicitate imbraca forma unui proiect integrat);
- se acorda punctaj daca investitiile propuse vizeaza realizarea de produse traditionale ;
- se acorda punctaj daca prin proiect se propune participarea in cadrul formelor asociative la comercializarea produselor;
- se acorda punctaj daca se propun solutii noi pentru comercializare;
- se acorda punctaj beneficiarilor eligibili care au un nivel de calificare in domeniul agricol (sudii agricole medii/superioare);
- se acorda punctaj daca se propune infiintarea de plantatii de pomi fructiferi din soiuri autohtone;
- se acorda punctaj daca se propune achizitionarea raselor de animale autohtone.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Tipul de sprijin s-a stabilit în baza prevederilor Art. 67 (1)(a) din Reg. nr. 1303/2013, sub forma rambursării „costurilor eligibile suportate și platite efectiv” .

Intensitatea sprijinului stabilită este de 90% (finanțarea nerambursabilă) și 10% co-finanțare privată.

Alocarea financiară pentru această măsură este de 150.000 euro, la nivelul teritoriului GAL.

Suma maximă pe un proiect nu poate depăși 200.000 euro.

10. Indicatori de monitorizare

“Numărul de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți”.

Acest indicator privește un număr de 10 exploatații agricole/beneficiari sprijiniți.

Denumirea Măsurii - „Investiții în infrastructura socială”

Codul Măsurii- M5/6B

Tipul măsurii - investiții și servicii

1. *Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL.*

Dezvoltarea infrastructurii sociale poate constitui pentru abordarea LEADER din GAL-ul Valea Velj un aspect „inovator”, care poate duce la creșterea calității vieții în zonă.

Sprijinul financiar poate fi acordat pentru păstrarea specificului local prin organizarea de „festivaluri tematice”, reprezentative pentru fiecare localitate, în care să fie promovate alături de produsele specifice și tradițiile și obiceiurile locale.

Caminele culturale pot fi sprijinite financiar pentru a susține activități artistice în cadrul lor, pentru a oferi localnicilor posibilități de recreere.

Caminele culturale pot fi sprijinite să desfășoare activități educaționale pentru copii, prin înființarea și dotarea unor cercuri tematice, care să funcționeze la nivelul lor.

Realizarea unei publicații periodice, prin care locuitorii din zonă să fie informați asupra evenimentelor ce au loc la nivelul comunității, cu impact asupra mai multor categorii ale populației.

Organizarea la nivel local a unor concursuri tematice, gen „cel mai bun pescar”/”cel mai bun vinator”/„cel mai bun gospodar”, etc.

Pentru persoanele defavorizate din zona poate fi asigurata o dotare corespunzatoare a spatiilor rezidentiale destinate acestor categorii.

Sprrijinirea comunitatii roma din zona, asigurind accesul copiilor romi la activitati recreative organizate pentru ei.

Elaborarea unor materiale informative pentru cunoasterea identitatii locale, gen monografii, brosure tematice, etc.

Asigurarea unor dotari pentru realizarea se servicii publice la nivelul localitatilor (deszapezire, intretiere spatii verzi, etc).

Toate aceste actiuni au in vedere o participare mai larga a populatiei la viata sociala a localitatilor, dezvoltarea sentimentului de apartenenta la o comunitate locala prin preocupari si idealuri comune, toate aceste aspecte fiind un obiectiv al abordarii LEADER..

Masura vizeaza realizarea obiectivului de dezvoltare rurala **III.Diversificarea activitatilor economice, crearea de locuri de munca, imbunatatirea infrastructurii si serviciilor pentru imbunatatirea calitatii vietii in zonele rurale** (Art.4 din Reg.1305/2013).

Obiectivul specific care se desprinde din analiza SWOT intreprinsa, il reprezinta”*dezvoltarea a infrastructurii sociale la nivel local pentru a raspunde abordarii LEADER privind caracterul inovativ al activitatilor intreprinse*”.

Masura priveste **Prioritatea P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii saraciei si a dezvoltarii economice in zonele rurale**. (Art.5 din Reg.1305/2013).

Masura corespunde obiectivelor art.20 (1)(d) din Reg.1305/2013.

Art.20 (1)(d) din Reg.1305/2013 prevede: „Investitii in crearea, imbunatatirea sau extinderea serviciilor locale de baza destinate populatiei rurale, inclusiv a celor de agrement si culturale, si a infrastructurii aferente”

Masura contribuie la **Domeniul de interventie 6B - Incurajarea dezvoltarii locale in zonele rurale**”, inclus in **prioritatea P6**.

Implementarea acestei masuri ce priveste prioritatea **P6**, contribuie la realizarea **obiectivelor transversale legate de inovare prin:**

Existența unei infrastructuri sociale funcționale ofera tuturor categoriilor de locuitori posibilitati de integrare in viata sociala si a unui nivel de viata mai bun.

Aceasta masura este sinergica cu Masura „Investitii in infrastructura turistica si de patrimoniu”- M6/6B si cu Masura M4/6A „Sprrijinirea diversificarii si crearea de locuri de munca”, contribuind la Prioritatea P6.

Fiind trei masuri care asigura realizarea unei singure prioritati se poate aprecia sinergia dintre masurile propuse in cadrul acestui SDL.

2. Valoarea adaugata a masurii

Oraganizarea „festivalurilor tematice” si „concursuri” , prin care este evidentiata specificul local, face ca aceasta abordare sa confere valoare adaugata activitatilor care privesc pastrarea identitatii locale, un deziderat al abordarii LEADER.

Aceste evenimente sunt utile si pentru realizarea unor actiuni recreationale pentru populatie, fiind un prilej de prezentare a traditiilor si obiceiurilor locale. Manifestarile artistice pot constitui valoare adaugata pentru aceste actiuni.

Atragerea unor categorii mai largi de populatie la activitatile organizate in cadrul caminelor culturale si sprrijinirea populatiei de etnie roma.

Informarea populatiei si atragerea ei in acte decizionale la nivelul comunitatii, prin elaborarea unei publicatii periodice pentru informarea cetatenilor, elaborarea unor materiale informative pentru cunoasterea identitatii locale, gen monografii, brosure tematice, etc.

3. Trimiteri la alte acte legislative:

Hotărârea nr.226/2015 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor programului național de dezvoltare rurală cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și de la bugetul de stat, art.3-15 și art.24(4).

Hotărârea Guvernului nr. 18/2015 pentru aprobarea Strategiei Guvernului României de incluziune a cetățenilor aparținând minorității române pentru perioada 2015-2020, cu modificările și completările ulterioare.

4. Beneficiarii eligibili

- Comunele și asociațiile acestora stabilite în conformitate cu legislația în vigoare;
- ONG-uri, asezăminte culturale.

5. Tipul de sprijin

Tipul de sprijin s-a stabilit în baza prevederilor Art. 67 (1)(a) din Reg. nr. 1303/2013, sub forma rambursării „costurilor eligibile și platite efectiv”.

Alocarea financiară pentru această măsură este de 100.000 euro, la nivelul teritoriului GAL.

6. Tipurile de acțiuni (cheltuieli) eligibile și neeligibile

Acțiuni/cheltuieli eligibile specifice

- dotarea căminelor culturale pentru diversificarea activităților;
- susținerea activităților culturale de la nivelul căminelor culturale;
- dotarea grădinițelor, a salilor de sport, a asezămintelor sociale pentru persoane defavorizate /after school;
- organizarea festivalurilor și a concursurilor tematice locale;
- realizarea de publicații periodice/monografiile ale localităților / broșuri tematice privind zona.
- dotarea cu echipamente pentru servicii publice

Cheltuielile eligibile generale vor respecta prevederile din:

Art. 45, 60 Reg (UE) nr. 1305/2013, Art.7 din HG 226/2015 (legislația care privește stabilirea cadrului național de implementare a măsurilor finanțate prin FEADR);

Acțiuni/cheltuieli neeligibile

Conform prevederilor din Cap.8.1 din PNDR, nu sunt eligibile:

- achiziționarea de bunuri și echipamente ”second hand”;
- cheltuieli efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului;
- achiziția mijloacelor de transport pentru uz personal și pentru transport persoane;
- investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile;
- cheltuieli în conformitate cu art. 69, alin (3) din R (UE) nr. 1303/2013 și anume:
  - a. dobânzi debitoare, cu excepția celor referitoare la granturi acordate sub forma unei subvenții pentru dobândă sau a unei subvenții pentru comisioanele de garantare;
  - b. achiziționarea de terenuri construite și neconstruite, cu excepția celor prevăzute la art.19 din Reg. 1305/2015;
  - c. taxa pe valoarea adăugată, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul sau a prevederilor specifice pentru instrumente financiare;
  - în cazul contractelor de leasing, celelalte costuri legate de contractele de leasing, cum ar fi marja locatorului, costurile de refinanțare a dobânzilor, cheltuielile generale și cheltuielile de asigurare.

7. Condiții de eligibilitate specifice

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul trebuie să nu fie în insolvență sau incapacitate de plată;

- Investiția să se realizeze în spațiul rural, în teritoriul GAL;
  - Investiția trebuie să fie în corelare cu prevederile din Strategia de Dezvoltare Locală a GAL și să se justifice din punct de vedere al creșterii nivelului calitatii vieții pe plan local.
- La aceste condiții de eligibilitate specifice se adaugă condițiile generale de eligibilitate aplicabile tuturor măsurilor în conformitate cu regulamentele europene și prevederile din HG 226/2015.

8. Criterii de selecție

La stabilirea criteriilor de selecție s-au avut în vedere prevederile art. 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013, urmărind asigurarea tratamentului egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea acestora în conformitate cu prioritățile stabilite în cadrul Strategiei de Dezvoltare Locală.

Criteriile de selecție stabilite în cadrul acestei măsuri, privesc:

- se acordă punctaj proiectelor care prevăd un grad sporit de deservire a populației prin acțiunile propuse;
- se acordă punctaj proiectelor prin care se propun activități creative cu efect educațional asupra generației tinere;
- se acordă punctaj pentru proiectele care cuprind ca și obiectiv păstrarea tradițiilor locale;

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Alocarea financiară pentru această măsură este de 100.000 euro, la nivelul teritoriului GAL.

Finanțarea proiectelor se va face într-un procent de 100%.

10. Indicatori de monitorizare

Indicatorul de monitorizare pentru această măsură este "Populația netă care beneficiază de servicii/infrastructură îmbunătățite"

Indicatorul de monitorizare care privește populația netă care beneficiază de servicii/infrastructură este 2500 de persoane.

Denumirea Măsurii - „Investiții în infrastructură turistică și de patrimoniu”

Codul Măsurii- M6/6B

Tipul măsurii - investiții și servicii

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL.

La nivelul GAL Valea Velj nu este valorificat suficient potențialul turistic al zonei, nu se oferă turistilor posibilități de informare privind obiectivele ce pot fi vizitate, posibilitățile de cazare și servicii a mesei.

Creșterea atractivității zonei din punct de vedere turistic reprezintă o prioritate locală și privește realizarea următoarelor acțiuni:

- amenajarea de zone de agrement și a căilor de acces;
- valorificarea în scop turistic a suprafețelor cu luciu de apă, amenajarea zonelor pentru pescuitul sportiv;
- organizarea de competiții pe plan local prin care să crească atractivitatea zonei;
- realizarea la nivelul localităților a unor materiale informative care să prezinte zona și să facă o descriere a punctelor de atracție, în care să fie incluse și referiri la elementele de patrimoniu cultural, arhitectural, religios, natural, punând accent pe ce le particularizează și le conferă notorietate.
- realizarea unor trasee turistice, marcaje.
- refacerea și/sau întreținerea obiectivelor ce constituie patrimoniu lor, includerea lor în trasee turistice tematice.

Păstrarea în bune condiții a elementelor de patrimoniu va da continuitate zonei privind cunoașterea trecutului și a istoriei locale, fiind un reper pentru generațiile tinere.

Mijloacele de informare pot fi diverse (brosuri, material virtuale de prezentare, harti turistice, aplicatii web pentru prezentarea elementelor de patrimoniu) privind prezentarea obiectivelor turistice.

In acest sens, realizarea unei infrastructuri turistice si de patrimoniu, va fi benefica pentru dezvoltarea turistica a zonei.

Masura vizeaza realizarea obiectivului de dezvoltare rurala **III. Diversificarea activitatilor economice, crearea de locuri de munca, imbunatatirea infrastructurii si serviciilor pentru imbunatatirea calitatii vietii in zonele rurale** (Art.4 din Reg.1305/2013).

Obiectivul specific care se desprinde din analiza SWOT intreprinsa, il reprezinta "dezvoltarea infrastructurii turistice si de patrimoniu la nivel local pentru a raspunde abordarii LEADER privind caracterul inovativ al activitatilor intreprinse".

Masura priveste **Prioritatea P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii saraciei si a dezvoltarii economice in zonele rurale**. (Art.5 din Reg.1305/2013).

Masura corespunde obiectivelor Art.20 (1)(e)(f) din Reg.1305/2013.

Art.20 (1)(e) din Reg.1305/2013 prevede: „Investitii de uz public in infrastructura de agrement, in informarea turistilor si in infrastructura turistica la scara mica”.

Art.20 (1)(f) din Reg.1305/2013 prevede:”Studii si investitii asociate cu intretinerea, refacerea si modernizarea patrimoniului cultural si natural al satelor”.

Masura contribuie la **Domeniul de interventie 6B - Incurajarea dezvoltarii locale in zonele rurale**”, inclus in **prioritatea P6**.

Implementarea acestei masuri ce priveste prioritatea **P6**, contribuie la realizarea **obiectivelor transversale legate de inovare prin:**

Pastrarea in buna stare a elementelor de istorie si cultura pe plan local si valorificarea lor pentru dezvoltarea turistica a zonei si implicit realizarea unui nivel de viata mai bun.

Aceasta masura este sinergica cu Masura „Investitii in infrastructura sociala”- M5/6B si cu Masura M4/6A „Sprijinirea diversificarii si crearea de locuri de munca”, contribuind la Prioritatea P6

Fiind trei masuri care asigura realizarea unei singure prioritati se poate aprecia sinergia dintre masurile propuse in cadrul acestui SDL.

2. Valoarea adaugata a masuri

Pastrarea in bune conditii a elementelor de patrimoniu prin reabilitarea si intretinerea lor, va conferi valoare adaugata prin cresterea atractivitatii turistice a zonei.

Folosirea unor mijloace diversificate de informare (brosurii, materiale virtuale de prezentare, harti turistice, aplicatii web pentru prezentarea elementelor de patrimoniu) privind obiectivele turistice si realizarea unei infrastructuri turistice utile, va fi in beneficiul zonei prin cresterea accesibilitatii turistilor in zona.

Cresterea numarului de turisti in zona si cresterea veniturilor localnicilor din serviciile turistice oferite, va da valoare adaugata actiunilor de punere in valoare a atractivitatii zonei.

3. Trimiteri la alte acte legislative:

R (UE) nr. 808/2014 de stabilire a normelor de aplicare a R (UE) Nr. 1305/2013

Hotarirea nr.226/2015 privind stabilirea cadrului general de implementare a masurilor programului national de dezvoltare rurala cofinantate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurala si de la bugetul de stat, art.3-15 si art.24(4).

Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, cu modificările și completările ulterioare;

4. Beneficiarii eligibili

- Comunele si asociatiile acestora stabilite in conformitate cu legislatia in vigoare;
- ONG-uri, asezaminte de cult, asezaminte monahale.

5. Tipul de sprijin

Tipul de sprijin s-a stabilit în baza prevederilor Art. 67 (1)(a) din Reg. nr. 1303/2013, sub forma rambursării „costurilor eligibile și platite efectiv”.

Alocarea financiară pentru această măsură este de 100.000 euro, la nivelul teritoriului GAL.

6. Tipurile de acțiuni (cheltuieli) eligibile și neeligibile

Acțiuni/cheltuieli eligibile specifice

- investiții pentru refacerea/întreținerea patrimoniului cultural de interes local în vederea conservării acestuia;
- amenajarea zonelor de agrement, organizarea de competiții;
- investiții în realizarea de cai de acces către obiective turistice, marcaje a traseelor turistice, realizarea locurilor de odihnă;
- materiale de informare turistică (broșuri, materiale virtuale de prezentare a zonei, hărți turistice, aplicații web pentru prezentarea elementelor de patrimoniu).

Cheltuieli eligibile generale vor respecta prevederile din:

Reg (UE) nr. 1305/2013 - art. 45, 60 și art.7 din HG 226/2015 (legislația care privește stabilirea cadrului național de implementare a măsurilor finanțate prin FEADR);

Acțiuni/cheltuieli neeligibile

Conform prevederilor din Cap.8.1 din PNDR, nu sunt eligibile:

- achiziționarea de bunuri și echipamente "second hand";
- cheltuieli efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului;
- achiziția mijloacelor de transport pentru uz personal și pentru transport persoane;
- investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile;
- cheltuieli în conformitate cu art. 69, alin (3) din R (UE) nr. 1303/2013 și anume:
  - a. dobânzi debitoare, cu excepția celor referitoare la granturi acordate sub forma unei subvenții pentru dobândă sau a unei subvenții pentru comisioanele de garantare;
  - b. achiziționarea de terenuri construite și neconstruite, cu excepția celor prevăzute la art.19 din Reg. 1305/2015;
  - c. taxa pe valoarea adăugată, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul sau a prevederilor specifice pentru instrumente financiare;
- în cazul contractelor de leasing, celelalte costuri legate de contractele de leasing, cum ar fi marja locatorului, costurile de refinanțare a dobânzilor, cheltuielile generale și cheltuielile de asigurare.

7. Condiții de eligibilitate specifice

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul trebuie să nu fie în insolvență sau incapacitate de plată;
- Investiția să se realizeze în spațiul rural, în teritoriul GAL;
- Investiția trebuie să fie în corelare cu prevederile din Strategia de Dezvoltare Locală a GAL și să se justifice din punct de vedere al scopului pentru care este propus proiectul.

La aceste condiții de eligibilitate specifice se adaugă condițiile generale de eligibilitate aplicabile tuturor măsurilor în conformitate cu regulamentele europene și prevederile din HG 226/2015.

8. Criterii de selecție

La stabilirea criteriilor de selecție s-au avut în vedere prevederile art. 49 al R(UE) nr. 1305/2013, urmărind asigurarea tratamentului egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea acestora în conformitate cu prioritățile stabilite în cadrul Strategiei de Dezvoltare Locală.

Criteriile de selecție stabilite în cadrul acestei măsuri, privesc:

- se acorda punctaj proiectelor care prevad un grad sporit de implicare in dezvoltarea turistica a zonei prin actiunile propuse;
- se acorda punctaj proiectelor care prevad un grad sporit de deservire a populației prin actiunile propuse;
- se acorda punctaj pentru proiectele care cuprind si obiective care privesc valorificarea specificitatii locale;

9. Sume (aplicabile) si rata sprijinului

Alocarea financiara pentru aceasta masura este de 100.000 euro, la nivelul teritoriului GAL.

Finantarea proiectelor se va face intr-un procent de 100%.

10. Indicatori de monitorizare

Indicatorul de monitorizare pentru aceasta masura este "Populatia neta care beneficiaza de servicii/infrastructura imbunatatite"

Indicatorul de monitorizare care priveste populatia neta care beneficiaza de servicii/infrastructura este 2500 de persoane.

Ca si indicator specific pentru masura care priveste investitiile in infrastructura turistica asociata cu intretinerea, refacerea patrimoniului cultural din zona, este:

"Numarul obiectivelor de patrimoniu cultural care au beneficiat de sprijin financiar prin aceasta masura" - 2.

Denumirea Masurii - „Formare profesionala”

Codul Masurii- M1/1C

Tipul masurii - servicii

1.Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de interventie a acesteia si a contribuției la prioritatile strategiei, la domeniile de interventie, la obiectivele transversale si a complementaritatii cu alte masuri din SDL.

Din analiza SWOT, realizata la nivelul teritoriului GAL, au fost identificate nevoi privind realizarea unei activitati de productie performanta in sectorul agricol ,avind in vedere conditiile de relief si clima care favorizeaza cultura plantelor si cresterea animalelor.

Agricultura practicata la nivelul teritoriului GAL are la baza in multe situatii experienta practica dobindita de catre localnici de-a lungul timpului, care sigur este importanta, dar care trebuie completata cu noi cunostinte in domeniu, prin participarea la cursuri de formare profesionala continua .Sustinerea unor cursuri de formare profesionala continua, care sa asigure in rindul fermierilor un nivel de cunoastere imbunatatit privind tehnologiile de cultura si de crestere a animalelor in acord cu protejarea mediului, obtinerea si atestarea unui „produs traditional”,aspecte de fiscalitate, constituie o oportunitate pentru zona.

In acest context formarea profesionala continua pentru locuitorii GAL care activeaza in sectorul agricol va fi o oportunitate pentru a dezvolta competente noi, utile in activitatea curenta de la nivelul fermei , dar si pentru a le da posibilitatea sa se diversifice la nivelul produselor obtinute, sa le poata valorifica mai usor si mai eficient.

Dezvoltarea mestesugurilor in zona, prin folosirea resurselor naturale locale poate fi sprijinita prin competente ce pot dobindite de catre cei ce se indreapta catre acest sector.

Formarea profesionala continua se va face prin cursuri de formare de scurta durata care vizeaza dobindirea unor competente noi pentru cursanti si prin actiuni care privesc informarea sub forma unor seminarii, vizite de lucru, activitati demonstrative, realizarea de ateliere de lucru in sectorul de productie pentru care se doreste sa se realizeze aceste activitati.

Temele abordate in actiunile de informare, pot privi aspecte generale, utile pentru categorii mai largi de participanti, cum ar fi managementul de la nivelul fermei.

Participanții la aceste cursuri pot fi din toate localitățile GAL, selectați de către furnizorul de formare în baza unor criterii care să asigure omogenitatea grupului. Conținutul cursului va fi adaptat la nivelul de instruire al participanților. Vor fi vizati cu precădere beneficiarii măsurii care privește investițiile în exploatarea agricolă, dar și alte categorii interesate în dezvoltarea activităților non-agricole.

Numărul sesiunilor de formare se va stabili de către furnizorul de formare, funcție de solicitările de participare primite din teritoriu, dar se va urmări ca numărul cursurilor să fie astfel stabilit încât să confere eficiența acestor cursuri, stabilind un prag minim al numărului de participanți/curs. În acest sens, pentru realizarea unui curs se va urmări participarea a minim 15 cursanți, iar durata unui curs va fi de minim 5 zile. Cursurile vor fi cursuri de inițiere, specializare, perfecționare. Aceste cursuri nu sunt de calificare, doar se dobândesc competențe noi.

Ele se pot desfășura și în afara teritoriului GAL, pentru a exista posibilitatea asigurării unui suport logistic corespunzător.

Acțiunile care privesc informarea sub forma unor seminarii, se vor desfășura pe durata a 1-2 zile și vor participa persoanele interesate de subiectul prezent, inclusiv cele participante la curs. Informarea poate fi realizată și sub forma unor vizite de lucru cu aplicații practice și de asemenea se pot organiza în afara spațiului eligibil al GAL.

Activitățile demonstrative, realizarea de ateliere de lucru în sectorul de producție pentru care se dorește să se realizeze aceste activități se vor realiza în teritoriul GAL.

Măsura vizează realizarea **1. Obiectivului de restructurare și creștere a viabilității exploatarea agricolă** (Art.4 din Reg.1305/2013) și rapunde obiectivului specific care se desprinde din analiza SWOT întreprinsă de „sustinerea dezvoltării sectorului agricol pentru a realiza exploatarea agricolă performantă și eficientă în acord cu mediul și protejarea lui” dar și obiectivului care privește „dezvoltarea sectorului non-agricol”.

Măsura privește **prioritatea P1: Incurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, silvicultură și zonele rurale**, (Art.5 din Reg.1305/2013).

Măsura contribuie la **Domeniul de intervenție 1A - Incurajarea inovării, a cooperării și a creării unei baze de cunoștințe în zonele rurale**.

Măsura contribuie la **Domeniul de intervenție 1C -Incurajarea învățării pe tot parcursul vieții și a formării profesionale în sectoarele agricol și forestier (domeniu principal)** ;

Măsura corespunde obiectivelor art.14 (1) din Reg.1305/2013 și vizează un sprijin financiar acordat furnizorilor de formare profesională și informare.

Implementarea acestei măsuri ce privește prioritatea **P1**, contribuie la realizarea **obiectivelor transversale legate de inovare prin:**

- îmbunătățirea competitivității producătorilor agricoli dobândirea de competențe care să le asigure o mai bună înțelegere a funcționării lanțului agro-alimentar scurt și realizarea de produse diversificate, cu valoare adăugată crescută.
- îmbunătățirea competitivității la nivelul activităților non-agricole prin noi competențe dobândite de către cei interesați.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Valoarea adăugată a măsurii este dată de creșterea nivelului de productivitate a sectorului agricol și cel non-agricol la nivel local, prin îmbunătățirea competitivității personalului în urma dobândirii de competențe profesionale noi.

Măsura va contribui și la desfășurarea unei activități de valorificare mai eficientă a produselor, pe plan local, printr-o mai bună înțelegere a funcționării lanțului agro-alimentar scurt și realizarea de produse diversificate tradiționale.

3. Trimiteri la alte acte legislative:

Hotarirea nr.226/2015 privind stabilirea cadrului general de implementare a masurilor programului national de dezvoltare rurala cofinantate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurala si de la bugetul de stat, art.3-15 si art.24(4).

Legea Nr. 1/2011 a educatiei nationale modificarile si completarile ulterioare

Ordonanța de Guvern (OG) Nr. 8 din 23 ianuarie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal și reglementarea unor măsuri financiar-fiscale.

4. Beneficiarii eligibili

Entități publice sau private care sunt furnizori de servicii de formare si de actiuni de informare.

5. Tipul de sprijin

Tipul de sprijin s-a stabilit in baza prevederile Art. 67 (1)(c) din Reg. nr. 1303/2013, sub forma rambursarii „*costurilor eligibile suportate si platite efectiv*”.

6. Tipurile de actiuni (cheltuieli) eligibile si neeligibile

Actiuni/cheltuieli eligibile

Actiunile eligibile vor respecta prevederile art.69(3) din Reg.1303/2013, art.14(1)(2)(3)(4) din Reg.1305/2013, Art. 45 din Reg.1305/2013, prevederile din PNDR - Cap.8.1, fisa tehnica a Sub-masurii 19.2 si HG 226/2015 si privesc:

- Actiuni de formare profesionala sub forma cursurilor de scurta durata (initiere, specializare, perfectionare), care se desfasoara pe durata a cel putin 5 zile si la care participa cel putin 15 persoane.
- Actiuni de informare, sub forma unor seminarii, vizite de lucru, activitati practice care privesc schimbul de experienta;
- Actiuni demonstrative realizate in cadrul unor ateliere de lucru.

Entitatile care ofera servicii de formare profesionala si informare trebuie sa faca dovada ca dispun de capacitati corespunzatoare prin care se poate asigura logistica desfasurarii acestor actiuni si dispun de personal calificat in domeniile care fac obiectul cursurilor de formare/informare.

Cheltuielile eligibile privesc costurile legate de organizare acestor actiuni si de personal si sunt aferente:

- expertilor care participa la actiunea de formare;
- deplasare, cazare, masa participantilor si expertilor .
- asigurarea logisticii necesare desfasurarii actiunilor (inchiriere sala, echipamente, consumabile, audit, etc).
- pentru realizarea actiunilor demonstrative sunt eligibile costurile de investitii privind dotarea respectivelor ateliere de lucru.

Actiuni/cheltuieli neeligibile

Conform prevederilor din Cap.8.1 din PNDR, nu sunteligibile:

- achiziționarea de bunuri și echipamente "second hand";
- cheltuieli efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului;
- achiziția mijloacelor de transport pentru uz personal și pentru transport persoane;
- investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile;
- cheltuieli în conformitate cu art. 69, alin (3) din R (UE) nr. 1303/2013 și anume:
  - a. dobânzi debitoare, cu excepția celor referitoare la granturi acordate sub forma unei subvenții pentru dobândă sau a unei subvenții pentru comisioanele de garantare;
  - b. achiziționarea de terenuri construite și neconstruite, cu excepția celor prevazute la art.19 din Reg. 1305/2015;

c. taxa pe valoarea adăugată, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul sau a prevederilor specifice pentru instrumente financiare;

- în cazul contractelor de leasing, celelalte costuri legate de contractele de leasing, cum ar fi marja locatorului, costurile de refinanțare a dobânzilor, cheltuielile generale și cheltuielile de asigurare.

7. Condiții de eligibilitate specifice

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili ai măsurii (entități publice sau private care sunt furnizori de servicii de formare și de acțiuni de informare);
- Solicitantul dispune de personal calificat pentru susținerea acestor cursuri/acțiuni de informare;
- Solicitantul poate să asigure condiții corespunzătoare (logistica) de desfășurare a cursurilor și acțiunilor de informare;
- Tematica cursurilor este adecvată nevoilor de instruire din teritoriu și ține cont de nivelul de instruire al cursanților.
- Costurile proiectului se încadrează în limita de rezonabilitate a preturilor.

La aceste condiții de eligibilitate specifice se adaugă condițiile generale de eligibilitate aplicabile tuturor măsurilor în conformitate cu regulamentele europene și prevederile din HG 226/2015.

8. Criterii de selecție

La stabilirea criteriilor de selecție s-au avut în vedere prevederile art. 49 al R(UE) nr. 1305/2013, urmărind asigurarea tratamentului egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea acestora în conformitate cu prioritățile stabilite în cadrul Strategiei de Dezvoltare Locală.

Criteriile de selecție stabilite în cadrul acestei măsuri, privesc:

- se acordă punctaj solicitanților care instruiesc un număr mai mare de cursanți;
- se acordă punctaj pentru proiectele care prevăd acțiuni de formare profesională care includ mai multe forme de dobândire a competențelor (activități practice, demonstrative, cursuri);
- se acordă punctaj proiectelor care includ în tematica prezentată și aspecte de protecția mediului;
- se acordă punctaj dacă proiectul prezintă informații legate de certificarea produselor locale

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Suma alocată acestei măsuri este de 25.000 euro și proiectele vor primi finanțare într-un procent de 100%.

Se va respecta principiul rezonabilității preturilor pentru stabilirea valorii totale a proiectelor de formare.

10. Indicatori de monitorizare

Indicatorul de monitorizare pentru măsura aferentă *Domeniul de intervenție 1C*, este "Numărul total al participanților instruiți" - care s-a stabilit la 110 participanți, din care 75 participanți la cursuri de formare profesională și 35 participanți la acțiuni de informare .

Denumirea Măsurii - "Accesul la schema de calitate privind certificarea produselor"

Codul Măsurii- M3/3A

Tipul măsurii - sprijin forfetar

1.Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL.

Acordarea unui sprijin forfetar în suma fixă pentru certificarea produselor realizate pe plan local, reprezintă un ajutor semnificativ pentru încurajarea acestei activități.

Măsura sprijină fermierii de la nivel local care solicită pentru prima dată acest ajutor financiar.

Certificarea produselor sprijinită financiar prin schemele de calitate garantează o calitate superioară a produsului final, atât în ceea ce privește calitatea materiei prime cât și a modului de prelucrare a ei, depășind semnificativ standardele comerciale aplicabile produselor de larg consum. Realizarea acestor produse implică respectarea unor specificații obligatorii ale produsului. „Produsele tradiționale”, oferă producătorilor oportunitatea de obținere a unor venituri mai mari decât veniturile obținute din simpla livrare a produselor sub forma materiilor prime, aceasta fiind o soluție inovativă, în sensul în care aduce o rezolvare nouă la o problemă existentă.

Alocarea unor sume fixe fermierilor pentru a suporta costurile certificării produselor, vine în sprijinul realizării unor activități integrate, prin care produsele prelucrate să fie valorificate direct de către producător, asigurând astfel un lanț agro-alimentar scurt de comercializare.

Comercializarea produselor tradiționale poate să fie o activitate diversificată, găsim metode noi de prospectare a pieței și de orientare către lanțul scurt de comercializare, prin formele asociative ale producătorilor.

Măsura vizează realizarea „**Obiectivului de restructurare și creștere a viabilității exploatațiilor agricole**” (art.4 din Reg.1305/2013) și obiectivul specific care se desprinde din analiza SWOT întreprinsă de „sustinerea sectorului agricol pentru a realiza lanțuri scurte agro-alimentare de comercializare și găsirea unor forme asociative pentru valorificarea produselor”.

Măsura privește **prioritatea P3: Promovarea organizării lanțului alimentară, inclusiv a sectoarelor de prelucrare și comercializare a produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură**(art.5 din Reg.1305/2013).

Măsura contribuie la **Domeniul de intervenție 3A-Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, al creșterii valorii adăugate a produselor agricole, al promovării pe piețele locale și în cadrul circuitelor scurte de aprovizionare, al grupurilor de producători și al organizațiilor interprofesionale**, inclus în **prioritatea P3**.

Măsura corespunde obiectivelor art.16 (1)(a,b)(3) din Reg.1305/2013 și vizează un sprijin financiar în suma fixă sub forma unui stimulente financiar anual, acordat fermierilor conform art.16 (4) din Reg.1305/2013.

Implementarea acestei măsuri ce privește **prioritatea P3**, contribuie la realizarea **obiectivelor transversale legate de inovare prin:**

- îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare în lanțul agro-alimentar realizând produse cu valoare adăugată crescută, promovarea acestor produse pe piețe locale și în cadrul circuitelor scurte de aprovizionare;

Această măsură este complementară cu Măsura 2/2A - ”Sprijin pentru exploatațiile agricole” prin accesarea măsurii “Accesul la schema de calitate privind certificarea produselor” de către beneficiarii ai măsurii ”Sprijin pentru exploatațiile agricole”.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Proiectele care vor indica valoarea adăugată pentru această măsură și care vor aduce plus valoare sectorului agricol din zonă, evidențiind astfel relevanța acestei măsuri în cadrul SDL, vizează:

- Realizarea de produse tradiționale (vegetale și animale) care vor contribui la dezvoltarea identității locale a zonei;

3. Trimiteri la alte acte legislative:

Hotarirea nr.226/2015 privind stabilirea cadrului general de implementare a masurilor programului national de dezvoltare rurala cofinantate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurala si de la bugetul de stat, art.3-15 si art.24(4).

Ordinul comun al ministrului agriculturii si dezvoltarii rurale , ministrului sanatatii si presedintelui Autoritatii Nationale pentru Protectia Consumatorilor nr.724/1082/360/2013 privind atestarea produselor traditionale , cu modificarile si completarile ulterioare;

Ordinul comun al viceprim-ministrului, ministrului agriculturii si dezvoltarii rurale , ministrului sanatatii si presedintelui Autoritatii Nationale pentru Protectia Consumatorilor nr. 394/290/89/2014, privind atestarea produselor alimentare obtinute conform retetelor consacrate romanesti.

4. Beneficiarii eligibili

In conformitate cu prevederile art.16(1) din Reg.1305/2013 (in care se specifica „Sprijinul se acorda fermierilor si grupurilor de fermieri),beneficiarii acestei masuri sunt

- Fermieri si grupuri de fermieri.

5.Tipurile de sprijin

Tipul de sprijin il reprezinta o suma fixa, acordata anual (art.16(4) din Reg. 1305/2013),al carui quantum (stabilit in Anexa II a Reg. nr. 1305/2013) este de 3000 euro/exploatare si pe an.

Alocarea financiara pentru aceasta masura este de 15.000 euro la nivelul intregului GAL.

6.Tipurile de actiuni (cheltuieli) eligibile si neeligibile

Actiuni/cheltuieli eligibile

Actiunile eligibile vor respecta prevederile art.69(3) Reg.1303/2013, art. 45 din Reg.1305/2013 , art. 13 din Reg. Delegat (UE) nr. 807/2014, prevederile din PNDR - Cap.8.1, fisa tehnica a Sub-masurii 19.2 si HG 226/2015 si privesc:

Acordarea unui sprijin in suma fixa pentru certificarea produselor realizate pe plan local.

Sumele acordate prin schemele de calitate, privesc certificarea produselor care garanteaza caracteristici specifice si o calitate a produsului final care depaseste semnificativ standardele comerciale aplicabile produselor de larg consum in ceea ce calitatea materiei prime si a modului de prelucrare.

Aceste aspecte sunt verificate de catre autoritatile competente in domeniul si sunt obligatorii pentru certificarea produsului.

Certificarea „produselor traditionale”, este actiunea eligibila care se finanteaza prin aceasta masura.

Acordarea acestei sume pentru certificare in cadrul schemei se va face transparent si este deschisa tuturor producatorilor (prevedere din Reg.1305/2013).

Fermierii pot suporta costurile certificarii produselor lor ca si „produse traditionale”, ceea ce reprezinta un sprijin in desfasurarea de activitati integrate, care includ si veriga de valorificare direct de catre producator, asigurand astfel un lant scurt de comercializare a acestora.

Actiuni/cheltuieli neeligibile

Conform prevederilor din Cap.8.1 din PNDR, nu sunt eligibile:

- achiziționarea de bunuri și echipamente ”second hand”;
- cheltuieli efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului;
- achiziția mijloacelor de transport pentru uz personal și pentru transport persoane;
- investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile;
- cheltuieli în conformitate cu art. 69, alin (3) din R (UE) nr. 1303/2013 și anume:

- a. dobânzi debitoare, cu excepția celor referitoare la granturi acordate sub forma unei subvenții pentru dobândă sau a unei subvenții pentru comisioanele de garantare;
  - b. achiziționarea de terenuri construite și neconstruite, cu excepția celor prevăzute la art.19 din Reg. 1305/2015;
  - c. taxa pe valoarea adăugată, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul sau a prevederilor specifice pentru instrumente financiare;
- în cazul contractelor de leasing, celelalte costuri legate de contractele de leasing, cum ar fi marja locatorului, costurile de refinanțare a dobânzilor, cheltuielile generale și cheltuielile de asigurare.

7. Condiții de eligibilitate specifice

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili ai măsurii (fermieri sau grupuri de fermieri);
- Solicitantul să facă dovada că nu a mai solicitat suma fixă prin schema de calitate;
- Solicitantul să facă dovada că realizează la nivelul exploatației agricole produsul pentru care solicită certificare prin schema de calitate;
- Solicitantul își va lua angajamentul că produsul certificat va fi valorificat printr-un lanț agro-alimentar scurt.
- Solicitantul trebuie să demonstreze că realizează produsul pe care dorește să îl certifice în cadrul unei exploatații care are punctul de lucru pe teritoriul GAL.

La aceste condiții de eligibilitate specifice se adaugă condițiile generale de eligibilitate aplicabile tuturor măsurilor în conformitate cu regulamentele europene și prevederile din HG 226/2015.

8. Criterii de selecție

La stabilirea criteriilor de selecție s-au avut în vedere prevederile art. 49 al R(UE) nr. 1305/2013, urmărind asigurarea tratamentului egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea acestora în conformitate cu prioritățile stabilite în cadrul Strategiei de Dezvoltare Locală.

Criteriile de selecție stabilite în cadrul acestei măsuri, privesc:

- se acordă punctaj dacă produsul certificat este obținut printr-o abordare integrată;
- se acordă punctaj dacă produsul certificat va fi valorificat în cadrul unui lanț scurt agro-alimentar prin forme asociative de producători agricoli.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Suma fixă este de 3000 euro/exploatație și pe an.

Alocarea financiară pentru această măsură este de 15.000 euro, la nivelul teritoriului GAL.

10. Indicatori de monitorizare

Indicatorul de monitorizare privește „Numarul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la schemele de calitate, la pietele locale și la circuitele de aprovizionare scurte”-și se propun 5 exploatații să fie sprijinite.

CAPITOLUL VI: DESCRIEREA COMPLEMENTARITĂȚII ȘI/SAU CONTRIBUȚIEI LA OBIECTIVELE ALTOR STRATEGII RELEVANTE (NAȚIONALE, SECTORIALE, REGIONALE, JUDEȚENE ETC.)

Comunele care fac parte din teritoriul acoperit de GAL "Valea Velj" nu au facut parte dintr-un Grup de Actiune Locala in cadrul Programului LEADER 2007-2013 si nu au primit finantare din PNDR 2007-2013.

In teritoriul ce formeaza GAL Valea Velj, descrierea complementarității și contribuției la obiectivele altor strategii relevante se realizeaza prin existenta mecanismelor de coordonare cu Programul National de Dezvoltare Locala, care contribuie de asemenea la cresterea nivelului vietii pe plan local, fac zona mai atractiva pentru desfasurarea altor activitati, limiteaza migrarea populatiei, devin accesibile zone turistice, se dezvolta turismul in zona.

Prin PNDL se vor realiza la nivelul localitatilor GAL urmatoarele investitii

Nr. crt.	Denumirea unității administrativ-teritoriale	Denumirea obiectivului de investiții	Alocații de la bugetul de stat pe anul 2015-2018	Valoarea Contractului de finanțare 2015-2018
1.	Gepiu	Prima înființare a rețelei de apă uzată, sistem de canalizare și stație de epurare în comuna Gepiu, satele Gepiu și Bicaci	16,241,963.00	16,241,963.00
2.	Husasău de Tinca	Extindere canalizare în comuna Husasău de Tinca	349,458.89	349,458.89
	Husasău de Tinca	Modernizare străzi în localitatea Husasău de Tinca și Miersig, comuna Husasău de Tinca	6,184,208.00	6,184,208.00
3.	Lăzăreni	Modernizare DC 192 în localitatea Gruilung în comuna Lăzăreni	1,863,455.00	1,863,455.00
	Lăzăreni	Alimentare cu apă a localităților Calea Mare, Lăzăreni, Gepiș, Cărăndeni și Bicăcel, comuna Lăzăreni	667,299.24	667,299.24
	Lăzăreni	Modernizare DC 69 de la km 1+200 la km 2+300 din localitatea Miheleu, comuna Lăzăreni	473,995.66	473,995.66
4.	Sânnicolau Român	Modernizare drum comunal Roit - Livada de Bihor și străzi în localitățile Berechiu, Roit, Sânnicolau Român, comuna Sânnicolau Român	12,465,146.03	12,465,146.03

Dupa cum se poate observa, prin PNDL (2015-2018) se vizeaza dezvoltarea infrastructurii locale la scara mica care priveste realizarea de drumuri, retea de apa potabila si canalizare. Prin strategia GAL Valea Velj s-au propus masuri complementare celor din PNDL, prin accesarea de fonduri pentru consolidarea economiei locale, cresterea calitatii vietii, dezvoltarea vietii comunitare si incurajarea initiativelor locale. Toate investitiile care privesc strategia de dezvoltare locala sunt complementare lucrarilor de investitii in infrastructura locala la scara mica, in sensul in care beneficiind de utilitati pe plan local, se pot dezvolta noi unitati de productie, se poate dezvolta turismul in zona si aspectul cel mai important care priveste cresterea calitatii vietii este asigurarea unor conditii de confort similare cu mediul urban. Se diminueaza astfel si fenomenul de migrare a tinerilor catre oras si sunt realizate premise pentru dezvoltarea locala a Zonei.

Capitolul VII: DESCRIEREA PLANULUI DE ACTIUNE

~~Art.33 din Reg.1303/2013, definește elementele componentate ale unei strategii de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității.~~

~~Planul de acțiune cuprinde următoarele secțiuni:~~

Pct. I. Calendar estimativ de activități - termene de realizare a acțiunilor (semestrial)

Activitățile principale care îi revin GAL-ului (stabilite în fișa tehnică a Sub-măsurii 19.4 din PNDR), privind funcționarea în vederea implementării strategiei sunt:

- pregătirea și publicarea apelurilor de selecție, în conformitate cu SDL;
- animarea teritoriului;
- analiza, evaluarea și selecția proiectelor;
- monitorizarea și evaluarea implementării strategiei;
- verificarea conformității cererilor de plată pentru proiectele selectate;
- monitorizarea proiectelor contractate;
- întocmirea cererilor de plată, dosarelor de achiziții aferente costurilor de funcționare și animare;
- aspecte specifice domeniilor: financiar, contabilitate, juridic, resurse umane, achiziții, etc.
- instruirea personalului și a liderilor locali din teritoriu privind implementarea SDL.

~~Calendarul estimativ de desfășurare a acestor activități este stabilit semestrial pentru cei 5 ani de funcționare, începând cu al doilea semestru din anul în curs, respectiv semestrul în care GAL, în urma selecției strategiei de către AM-PNDR, va semna Contractul de Finanțare cu AFIR pentru cheltuielile de funcționare și animare, finanțate prin Sub-măsura 19.4.~~

Calendarul estimativ de desfășurare a acestor activități este stabilit semestrial pentru toți anii de funcționare (până la finalul anului 2023, incluzând 15 semestre), începând cu al doilea semestru din anul în curs, respectiv semestrul în care GAL, în urma selecției strategiei de către AM-PNDR, va semna Contractul de Finanțare cu AFIR pentru cheltuielile de funcționare și animare, finanțate prin Sub-măsura 19.4.

Activități	Anul I Sem. II - 2016	Anul II - Anul 2017		Anul III 2018		Anul IV 2019		Anul V -2019		Anul V 2020		Anul VI 2021		Anul VII 2022		Anul VIII 2023		
		Sem. I	Sem. .II	Sem. .I	Se m. II	Sem. .I	Sem. .II	Sem. I	Sem. .II	Sem. . I	Sem. . II	Sem. . I	Sem. . II	Sem. . I	Sem. . II	Sem. . I	Sem. . II	
Pregătirea și publicarea apelurilor de selecție privind măsurile din SDL.																		
Animarea teritoriului																		
Analiza, evaluarea și selecția proiectelor																		

Formatted: Left, Space After: 10 pt, Line spacing: Multiple 1.15 li, Adjust space between Latin and Asian text, Adjust space between Asian text and numbers

liderilor locali din teritoriu privind implementarea SDL																			
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fata de estimarile din acest calendar , precizam faptul ca primul apel de selectie va fi aferent masurii de infrastructura sociala din SDL. Apelurile de selectie se vor repeta pentru masura pentru care nu s-au depus proiecte in urma apelului de selectie lansat.Intervalul de timp la care se va relua lansarea apelului va fi de 30 de zile fata de cel anterior.

Avind in vedere faptul ca alocarea financiara pentru masurile din strategie poate fi contractata in urma apelurilor de selectie din anii II si III de functionare, acestea pot fi reluate si in primul semestru al anului IV de functionare, in situatia in care , dupa etapa de evaluare intermediara a implementarii strategiilor de catre GAL, realizata de catre AM-PNDR, GAL va mai primi o alocare financiara care sa suplimenteze valoarea strategiei. In aceste conditii se vor lansa apeluri de selectie pentru finantarea masurilor din SDL pentru care GAL a identificat solicitanti. Activitatile de evaluare si selectie se vor desfasura in aceiasi perioada cu apelurile de selectie.

Monitorizarea proiectelor si verificarea cererilor de plata se va desfasura pe intreaga perioada de implementare a SDL. Evaluarea implementarii strategiei se va realize anual.

Actiunile de animare, consultanta pentru implementarea strategiei si instruirea personalului se vor realiza preponderant in primii doi ani de functionare a GAL, pentru ca in aceasta perioada se impune realizarea acestor activitati pentru o functionare eficienta.

Actiunile specifice functionarii GAL vor fi desfasurate de-a lungul intregii perioade de implementare.

Pct 2. Responsabilii pentru implementarea actiunilor (personal angajat/servicii externalizate/parteneri, etc.)

a.)Personalul propriu angajat de catre GAL va fi responsabil cu:

- pregătirea și publicarea apelurilor de selecție, în conformitate cu SDL;
- animarea teritoriului;
- analiza, evaluarea și selecția proiectelor;
- verificarea conformității cererilor de plată pentru proiectele selectate;
- monitorizarea proiectelor contractate;
- întocmirea cererilor de plată, dosarelor de achiziții aferente costurilor de funcționare și animare;
- aspecte specifice domeniilor: financiar, contabilitate, juridic, resurse umane, etc.

b.) GAL va externaliza o serie de activitati de servicii care privesc :

- consultanță tehnică și financiară și expertiză legată de implementarea strategiei GAL;
- servicii de audit;
- servicii care privesc monitorizarea și evaluarea implementării strategiei;
- servicii de instruirea și/sau dezvoltarea competențelor angajaților GAL privind implementarea SDL;
- servicii pentru instruirea liderilor locali din teritoriul GAL privind implementarea SDL prin seminarii și grupuri de lucru;
- activitățile de animare (activități de promovare sau informare) care privesc realizarea de pliante, afise, brosure, mass media locală, publicații proprii, pagina de internet si servicii catering,transport,inchiriere sala, etc.

c.) In ceea ce priveste partenerii,acestia vor fi mentionati in cadrul proiectelor de cooperare pe care GAL le va implemenata la nivelul teritoriului .

~~**3. Resursele financiare și materiale necesare pentru desfășurarea acțiunilor propuse (bugetul alocat costurilor de funcționare ale GAL și resursele externe utilizate corelate cu acțiunile propuse)**~~

~~**Resursele materiale sunt:**~~

- ~~— spațiu adecvat, unde personalul GAL își va realiza activitățile. Spațiu de funcționare va fi pus la dispoziția GAL de către Primăria Geșu în baza unui contract de comodat.~~
- ~~— fiecare angajat va avea un birou de lucru și un calculator; numărul acestora va fi stabilit de către GAL după angajarea personalului;~~
- ~~— fișiere, dulapuri, etc., (3-4 buc.) pentru depozitarea documentelor;~~
- ~~— imprimante multifuncționale;~~
- ~~— mijloc de transport la nivelul GAL.~~

~~De asemenea se va asigura la nivelul GAL materiale consumabile suport.~~

~~**Resursele financiare pe care GAL le va utiliza** - reprezintă 20% din valoarea aferentă Componentei A a Planului Financiar și este de 123.780 euro.~~

~~La suma alocată Componentei A, se va adăuga și valoarea Componentei B pentru nivelul de calitate al strategiei. Valoarea cheltuielilor de funcționare, va rămâne tot în limita a 20% din valoarea totală (Componenta A și Componenta B).~~

~~Suma care reprezintă cheltuielile de funcționare a GAL, va fi utilizată în cei 5 ani de funcționare. Pentru ca suma primită prin Sub-măsura 19.4 nu va putea acoperi toate costurile de funcționare, în Adunarea Generală se va stabili o contribuție financiară din partea partenerilor, pentru a completa resursele financiare ale GAL.~~

Pct.3. Resursele financiare și materiale necesare pentru desfășurarea acțiunilor propuse - corectat la referințele privind perioada de implementare

Resursele financiare pe care GAL le va utiliza - reprezintă 20% din valoarea aferentă Componentei A a Planului Financiar și este de 123.780 euro.

La suma alocată Componentei A, se va adăuga și valoarea Componentei B - pentru nivelul de calitate al strategiei. Valoarea cheltuielilor de funcționare, va rămâne tot în limita a 20% din valoarea totală (Componenta A și Componenta B).

Suma care reprezintă cheltuielile de funcționare a GAL, va fi utilizată în toți ani de funcționare (până la finalul anului 2023). Pentru ca suma primită prin Sub-măsura 19.4 nu va putea acoperi toate costurile de funcționare, în Adunarea Generală se va stabili o contribuție financiară din partea partenerilor, pentru a completa resursele financiare ale GAL.

Formatted: Justified

Formatted: Font: (Default) Calibri, Font color: Black

Formatted: Normal1, Left

CAPITOLUL VIII: DESCRIEREA PROCESULUI DE IMPLICARE A COMUNITĂȚILOR LOCALE ÎN ELABORAREA STRATEGIEI

Activitatea de animare a avut loc în fiecare din cele 5 comune din parteneriatul „GAL Valea Velj”, respectiv: comuna Cefa, comuna Sannicolau Roman, comuna Gepiu, comuna Husasau de Tinca și comuna Lazareni. Au avut loc 8 întâlniri aferente „Activității de animare”, astfel: 5 întâlniri, câte una în fiecare comună din Parteneriat în care s-au desfășurat acțiunile de animare, informare și consultare, și 3 întâlniri microregionale care au cuprins „Întâlnirile cu grupurile de lucru tematice” .

În comuna Cefa a avut loc întâlnirea aferentă *Activității de animare* în săptămâna 6 (04.02.2016-11.02.2016) din perioada de implementare. Pentru această acțiune a fost planificat un număr de 15 persoane, dar au participat un număr de 23 persoane.

În comuna Sannicolau Roman a avut loc întâlnirea aferentă *Activității de animare* în săptămâna 6 (04.02.2016-11.02.2016) din perioada de implementare. Pentru această acțiune a fost planificat un număr de 15 persoane, dar au participat un număr de 16 persoane.

În comuna Gepiu a avut loc întâlnirea aferentă *Activității de animare* în săptămâna 6 (04.02.2016-11.02.2016) din perioada de implementare. Pentru această acțiune a fost planificat un număr de 15 persoane, dar au participat un număr de 25 persoane.

In comuna Husasau de Tinca a avut loc intalnirea aferenta *Activitatii de animare* in saptamana 6 (04.02.2016-11.02.2016) din perioada de implementare. Pentru aceasta actiune a fost planificat un numar de 15 persoane, si au participat 15 persoane.

In comuna Lazareni a avut loc intalnirea aferenta *Activitatii de animare* in saptamana 6 (04.02.2016-11.02.2016) din perioada de implementare. Pentru aceasta actiune a fost planificat un numar de 15 persoane, dar au participat un numar de 18 persoane.

Actiunile de animare , informare si consultare au fost realizate de catre firma de consultanta care a fost contractata de catre Beneficiarul Sub-masurii 19.1

In cadrul acestor actiuni a fost prezentat Programul Leader care ofera noi oportunitati de dezvoltare rurala, sumele si masurile ce pot fi accesate prin intermediul „Parteneriatului GAL Valea Velj” . Participantilor li s-au prezentat si conditiile de eligibilitate si de selectie pentru proiectele ce pot fi depuse.

Participantii au fost informati cu privire la activitatile ce vor fi intreprinse de catre GAL. In vederea eficientizarii actiunilor de informare au fost distribuite materiale de prezentare(afise), astfel, la fiecare primarie s-au pus afise la avizare.

In cadrul actiunilor de consultare s-au distribuit chestionare pentru identificarea nevoilor cetatenilor din teritoriu. Chestionarele au cuprins intrebari referitoare la :

- *Tipul institutiei/organizatiei reprezentata;*
- *Ultima scoala absolvita;*
- *Domeniul principal de activitate;*
- *Categoria din care face parte organizatia detinuta;*
- *Daca a gestionat pana in prezent un proiect finantat din fonduri europene;*
- *Cum a precizat efectele produse de aceste finantari asupra organizatiei/institutiei;*
- *Daca mai este interesat sa realizeze un proiect pentru accesarea de fonduri europene in perioada 2014/2020 prin gal-ul infiintat;*
- *Pentru ce tip de proiect din domeniile enumerate solicita finantare;*
- *Finantarea nerambursabila poate acoperi in totalitate sau partial costurile unui proiect;*
- *Sa enumere cel putin 3 idei de proiecte pe care doreste sa le realizeze sau sa fie realizate de autoritatile locale;*
- *Comuna va ofera oportunitatile dorite din punct de vedere profesional;*

In saptamanile 6-8 din perioada de implementare (perioada 04.02-25.02), au avut loc **Intalnirile cu grupurile de lucru tematice** . Au fost convocate 3 astfel de intalniri care au avut loc in comuna reprezentativa din GAL, respectiv in comuna Gepiu si a fost planificat un numar de 40 de persoane la fiecare intalnire. In cadrul acestor intalniri s-au strans informatii referitoare la teritoriul din cadrul Parteneriatului si s-a prezentat cadrul general in vederea elaborarii Strategiei de Dezvoltare Locala . Cu acest prilej s-au distribuit participantilor chestionare pentru culegerea datelor referitoare la nevoile Parteneriatului „Valea Velj”.

Persoanelor care au participat, li s-au distribuit mape cu chestionare pentru identificarea nevoilor si pixuri si masa.

Rezultate: Intalnirile s-au desfasurat la locatiile stabilite in cererea de finantare pentru Sub-masura 19.1.

In cele 5 intalniri din UAT-uri au avut loc **Actiunile de Animare, Informare si Consultare** si s-au desfasurat astfel :

- Comuna Cefa , de la Centrul de afaceri - 23 persoane , din care pentru 15 persoane a fost asigurata masa si li s-au distribuit mape si pixuri.
- Comuna Sannicolau Roman de la Primarie, - 16 persoane ,din care pentru 15 persoane a fost asigurata masa si li s-au distribuit mape si pixuri.
- Comuna Gepiu de la Caminul Cultural, - 25 persoane ,din care pentru 15 persoane a fost asigurata masa si li s-au distribuit mape si pixuri.

- Comuna Husasau de Tinca de la Primarie -15 persoane ,din care pentru 15 persoane a fost asigurata masa si li s-au distribuit mape si pixuri.
- Comuna Lazareni de la Primarie -18 persoane ,din care pentru 15 persoane a fost asigurata masa si li s-au distribuit mape si pixuri.

Cele 3 intalniri cu grupurile de lucru tematice care au avut loc in Comuna Gepiu, s-au desfasurat astfel:

- Intalnire, saptamana 6 (04.02-11.02) la Caminul Cultural din Gepiu - 40 de persoane, pentru care a fost asigurata masa, si li s-au distribuit mape si pixuri.
- Intalnire saptamana 7 (11.02-18.02) la Caminul Cultural din Gepiu -40 de persoane, pentru care a fost asigurata masa, si li s-au distribuit mape si pixuri.
- Intalnire, saptamana 8 (18.02-25.02) la Caminul Cultural din Gepiu -40 de persoane, pentru care a fost asigurata masa, si li s-au distribuit mape si pixuri.La aceasta intalnire au fost prezenti si 2 experti din cadrul OJFIR Bihor.

La fiecare din aceste 8 intalniri s-a completat un Tabel nominal de prezenta, care a cuprins numele persoanelor participante, datele personale, ocupatia si locul de munca al acestora.

La finalizarea fiecărei intalniri din cadrul Activitatilor de animare, s-a incheiat un Proces verbal.Au fost identificate ca obiective : dezvoltarea infrastructurii turistice si de patrimoniu la nivel local pentru a raspunde abordarii LEADER privind caracterul inovativ al activitatilor.

Au fost identificate ca obiective:dezvoltarea activitatilor non-agricole folosind resurse locale, si dezvoltarea infrastructurii sociale la nivel local pentru a raspunde abordarii LEADER privind caracterul inovativ al activitatilor;

Au fost identificate ca obiective :sustinerea dezvoltarii sectorului agricol, dezvoltarea lantului de productie integrat si a lanturilor agro-alimentare scurte pentru comercializare si gasirea unor forme asociative pentru valorificarea produselor.

CAPITOLUL IX: ORGANIZAREA VIITORULUI GAL - DESCRIEREA MECANISMELOR DE GESTIONARE, MONITORIZARE, EVALUARE ŞI CONTROL A STRATEGIEI

In cadrul strategiei trebuie sa fie inclusa prezentarea organizarii GAL, avind in vedere sarcinile ce revin acestuia conform prevederilor Art.34 (3) din Reg.1303/2013.

Organizarea GAL implica:

- stabilirea unor mecanisme de gestionare, monitorizare, evaluare si selectie a proiectelor depuse in vederea implementarii strategiei;
- stabilirea unor mecanisme de monitorizare, evaluare si control a strategiei, in vederea indeplinirii sarcinilor ce revin GAL (prevazute la art. 34 alin(3) al Regulamentului (UE) nr. 1303/2013);
- stabilirea cadrului institutional in vederea indeplinirii functiilor administrative (prevazute in fisa Sub-masurii 19.4 din PNDR)

Mecanismele de gestionare si monitorizare se vor regasi in modul in care se vor realiza sarcinile si activitatile din planul de actiune, precizate intr-un Regulament de Organizare si Functionare, elaborat la nivelul GAL. In Regulamentul de Organizare si Functionare se vor mentiona compartimentele functionale si atributiile personalului angajat, care sa asigure indeplinirea sarcinilor si atributiilor GAL privind functionarea,evaluarea si monitorizarea proiectelor si a strategiei. Tot in ROF se va stabili componenta Comitetului de Selectiei si a

Comisiei de Solutionare a Contestatiilor si procedura de selectie si solutionare a contestatiilor.

Sarcinile ce revin GAL, conform art. 34 al Regulamentului (UE) nr. 1303/2013, vizează:

1.Consolidarea capacității actorilor locali relevanți de a dezvolta și implementa operațiunile, inclusiv promovarea capacităților lor de management al proiectelor.

GAL-ul va stabili compartimentele functionale si necesarul de personal in baza unei organigrame, functie de activitatile pe care trebuie sa le desfasoare in vederea implementarii strategiei. Fiecare pozitie din organigrama va fi definita prin fisa postului, cerintele din aceste fise vor sta la baza procesului de evaluare si angajare a personalului.

Cerintele din fisele de post privesc: responsabilitatile postului,atributiile ce ii revin, locatia unde se va desfasura activitatea, resursele utilizate pentru indeplinirea atributiilor, studiile/cursuri absolvite/autorizari, cunostintele necesare ocuparii postului, posibilitati de adaptare si de a lucra in conditii de eficienta.

Angajarea personalului se va face cu respectarea Codului Muncii , precum si a legislatiei care priveste evitarea conflictului de interese.

Gal-ul Valea Velj are o suma aferenta cheltuielilor de functionare de 123.780 euro. In aceste conditii, angajarea personalului se va face doar pentru pozitiile absolut obligatorii, care intervin direct in procedurile de evaluare si selectie privind implementarea strategiei si in functionarea GAL. La angajarea personalului propriu se vor stabili cerinte pentru un nivel de calificare si expertiza care sa asigure o functionare eficienta .

La nivelul GAL, functiile de management, monitorizare si evaluare si alte functii vor fi indeplinite de catre 5 persoane, anagajate cu contracte individuale de munca de minim 4 ore (vizeaza criteriul de selectie CS4.3 - capacitatea de implementare a SDL).

Personalul GAL va fi angajat conform Codului Muncii, pe perioada de implementare a strategiei , realizind activitatile care privesc implementarea strategiei si activitatile privind functionarea GAL.

Astfel la nivelul GAL, va functiona :

- Manager (responsabil administrative-1)
  - Responsabil financiar - contabil -1
  - Expert responsabil cu animarea teritoriului, cu monitorizarea proiectelor selectate de catre GAL /monitorizarea strategiei si verificarea conformitatii cererilor de plata-1;
  - Experti tehnici - se vor ocupa cu verificarea și selecția proiectelor ce se vor implementa -2.
- Personalul propriu angajat la nivelul GAL, va fi sprijinit prin servicii de consultanță tehnică si financiară și expertiză legată de implementarea strategiei.Personalul GAL va beneficia de instruire pe parcursul perioadei de functionare, instruire care va viza evaluarea si stabilirea punctajului pentru selectia proiectelor, monitorizarea, achizițiile, documentatia de plata.

Activitatile de consultanta si pregatirea profesionala a personalului GAL se vor desfasura in primii doi ani de functionare, pentru a se valorifica in timp util cunostintele dobindite de catre acestia.

2.Conceperea unei proceduri de selecție nediscriminatorii și transparente și a unor criterii obiective în ceea ce privește selectarea operațiunilor, care să evite conflictele de interese, care garantează că cel puțin 51% din voturile privind deciziile de selecție sunt exprimate de parteneri care nu au statutul de autorități publice și permite selectia prin procedură scrisă.

In ROF va fi stabilita componenta Comitetului de Selectiei si a Comisiei de Solutionare a Contestatiilor. Pentru ambele organisme se va pastra proportia de reprezentare de minim 51% pentru entitatile private si societatea civila din totalul membrilor. In ROF se va prezenta procedura de selectie care raspunde ceritelor din Reg.1303/2013 in ceea ce priveste selectia si se va face mentiunea ca punctajele aferente criteriilor de selectie (cuprinse in fisele masurilor din SDL), se stabilesc de catre Comitetul Director al GAL (organism de conducere) si de catre Comitetul de Selectie.

In continutul apelurilor de selectie se vor specifica criteriile de selectie , care vor fi aduse la cunostinta solicitantilor in mod transparent.

Criteriile de selectie si punctajul aferent acestora vor fi incluse si in Ghidul Solicitantului pentru masura care se lanseaza prin apelul de selectie .

In ROF, ca parte a procedurii de selectie, se mentioneaza si cerintele pe care trebuie sa le indeplineasca membrii Comitetului de Selectie/Comisia pentru Solutionarea Contestatiilor, pentru a asigura evitarea conflictului de interes .

Pentru a raspunde acestor cerinte, membrii celor doua organisme vor da o declaratie pe propria raspundere, prin care se angajeaza ca:

a)nu dețin părți sociale, părți de interes, acțiuni din capitalul subscris al unuia dintre solicitanți sau care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere ori de supervizare a unuia dintre solicitanți;

b)nu sunt soț/soție, rudă sau afin până la gradul al doilea inclusiv cu persoane care dețin părți sociale, părți de interes, acțiuni din capitalul subscris al unuia dintre solicitanți ori care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere sau de supervizare a unuia dintre solicitanți;

c)nu pot avea un interes de natură să le afecteze imparțialitatea pe parcursul procesului de selectie a cererilor de finanțare.

-Criteriile de selectie stabilite la nivelul fiselor masurilor au la baza principiul tratamentului nediscriminatoriu si transparent. Ghidul solicitantului ce include criteriile de selectie si punctajul pentru ele, va fi publicat pe site-ul GAL. Tot in procedura de selectie se va specifica faptul ca rezultatele selectiei vor fi consemnate intr-un Raport de Selecție (procedura scrisa) ce va fi semnat de către toți membrii prezenți ai Comitetului de Selecție. Pentru fiecare dintre ei se va specifica apartenența la mediul privat sau public, iar in vederea selectiei, comitetul de selectie va utiliza fisele de verificare a criteriilor de selectie, intocmite de catre expertii GAL.

3 Asigurarea, cu ocazia selecționării operațiunilor, a coerenței cu strategia de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității, prin acordarea de prioritate operațiunilor în funcție de contribuția adusă la atingerea obiectivelor și țințelor strategiei.

In continutul fiselor masurilor stabilite prin strategie, sunt stabilite criteriile de eligibilitate si selectie pentru fiecare masura in parte. Masurile raspund cel mai bine nevoilor identificate la nivelul teritoriului (prin analiza diagnostic si analiza SWOT) si privesc atingerea obiectivelor directiilor de dezvoltare stabilite. Prin criteriile de eligibilitate sunt specificate cerintele privind eligibilitatea beneficiarului (asa cum s-a stabilit in fisa masurii) si cerintele ca actiunile eligibile propuse prin proiect sa fie cele prevazute in strategie. Aceste criterii au in vedere coerența actiunilor stabilite ca prioritare la nivel local si vizeaza dezvoltarea zonei in concordanța cu obiectivele stabilite. *Aceasta sarcina din Reg.1303/2013 este asigurata de catre GAL, prin activitatile (stabilite in fisa tehnica a Sub-masurii 19.4 din PNDR) care privesc "analiza, evaluarea și selecția proiectelor"* .

4. Pregătirea și publicarea de cereri de propuneri sau a unei proceduri permanente de depunere de proiecte, inclusiv definirea criteriilor de selecție.

Se vor publica apeluri de selectie, in care se va preciza perioada de depunere a proiectelor. Apelurile de selectie se vor lansa pina la epuizarea alocarii financiare pentru fiecare masura in parte, in baza unei proceduri de depunere permanenta a proiectelor.

5. Primirea și evaluarea cererilor de finanțare și a cererilor de plată depuse;

GAL va elabora propriile proceduri de evaluare a proiectelor si de verificare a conformitatii cererilor de plata. Verificarile vor fi facute in baza precizarilor din Manualul de Procedura elaborat de catre GAL si a fiselor de verificare care vor fi incluse in acest manual.

Se va stabili si metodologia de verificare pentru fiecare fise a masurii in parte.

6. Selectarea operațiunilor, stabilirea cuantumului contribuției și prezentarea propunerilor către organismul responsabil pentru verificarea finală a eligibilității înainte de aprobare.

Dupa finalizarea propriei evaluari si selectii a proiectelor, GAL va prezenta aceste proiecte spre a fi reverificate de catre AFIR (privind criteriile de eligibilitate) inainte de a se semna Contractul de Finantare intre AFIR si beneficiar.

7. Monitorizarea implementării strategiei de dezvoltare locală plasate sub responsabilitatea comunității și a operațiilor sprijinite și efectuarea de activități specifice de evaluare în legătură cu strategia respectivă.

In fisele masurilor din strategia ce se va implementa la nivelul teritoriului au fost prevazuti:

a) Indicatori de monitorizare obligatorii, specifici domeniilor de intervenție din secțiunea "Obiective, priorități și domenii de intervenție".

- Numarul total al participantilor instruiti - 110 (domeniul de interventie 1A,1C)
- Numarul de exploataii agricole/beneficiari sprijiniti -10 (domeniul de interventie 2B)
- Numarul de exploataii agricole care primesc sprijin pentru participarea la schemele de calitate, la pietele locale si la circuitele de aprovizionare scurte - 5 (domeniul de interventie 3A)

-Locuri de munca create -12 (domeniul de interventie 6A)

-Populatia neta care beneficiaza de servicii/infrastructura imbunatatite - 2500 (domeniul de interventie 6B)

b) Indicatori suplimentari specifici teritoriului si care includ:

- Numarul obiectivelor de patrimoniu cultural si natural sprijinite prin implementarea strategiei- 2

Toti acesti indicatori vor fi monitorizati pe parcursul perioadei de implementare a SDL și modul de realizare a lor va constitui criteriu de evaluare a performanțelor GAL.

Monitorizarea acestor indicatori se va face pe domenii de interventie, de catre expertul cu atributii de monitorizare, stabilite prin fisa postului.

Dupa evaluarea si selectarea proiectului la nivelul GAL, expertul cu monitorizarea va prelua din cererea de finantare indicatorii mentionati de catre beneficiar. In Manualul de procedura de la nivelul GAL, va fi prevazut modul in care expertul responsabil cu monitorizarea va face raportarea privind realizarea acestor indicatori si raportarile care vor fi facute de catre beneficiari catre GAL.

Realizarea acestor indicatori va fi monitorizata la nivelul GAL si functie de realizarea lor se va aprecia eficienta implementarii strategiei GAL in evaluarile ce se vor realiza.

Realizarea indicatorilor va fi stabilita de catre expertul cu monitorizarea in urma verificarii dosarelor cererilor de plata de la nivelul GAL .

Conform prevederilor din art.34.alin.(2)(g) din Reg.1303/2013, GAL are sarcina de a efectua "activitati specifice de evaluare in legatura cu strategia respectiva". In acest sens, GAL va elabora un Plan de Evaluare prin care va descrie modalitatea de realizare a evaluării SDL.

Evaluarea SDL se va face in functie de continutul logicii de interventie, de setul comun de indicatori de context in baza carora a fost facuta analiza diagnostic si analiza SWOT a zonei GAL si de indicatorii de monitorizare inclusi in fisele tehnice ale masurilor, utilizati pentru evaluarea performanțelor în ceea ce privește domeniile de interventie din strategie.

Pentru realizarea evaluării se vor stabili întrebări de evaluare comune, privind modalitatea prin care s-au atins tintele cuantificabile din domeniile de interventie, modalitatea de colectare, stocare și transmitere a datelor din proiectele implementate, modul cum se realizeaza raportarea periodică privind activitățile de monitorizare și evaluare si realizarea unui plan de evaluare.

Continutul cadru al Planului de Evaluare este stabilit in partea a 3-a din Reg.808/2014 si va fi completat de catre GAL atunci cind se va realiza aceasta evaluare.

In organigrama GAL vor fi incluse urmatoarele pozitii:

1. Manager (responsabil administrativ) raspunde de toate compartimentele si se implica in realizarea efectiva a activitatilor care privesc: aspectelor juridice, de resurse umane, proceduri de achizitii, legatura cu AFIR si alte organisme.
2. Responsabilul financiar raspunde de aspectele financiare - contabilitate de la nivelul GAL;
3. Experti tehnici - 2, realizeaza activitatea de evaluare, selectare a proiectelor depuse de catre beneficiari;
4. Expert pentru animare, monitorizare si verific. cereri de plata ale beneficiarilor - 1;

Compartimentele prevazute, unde se regaseste personalul angajat:

1. Compartiment financiar - contabil, juridic, resurse umane, achizitii, relatii contractuale (manager + responsabilul financiar)
2. Compartiment tehnic (evaluarea, selectare) - 2 experti tehnici
3. Compartiment privind animarea, monitorizarea si instrumentarea cererilor de plata a beneficiarilor - 1 expert;

CAPITOLUL X: PLANUL DE FINANTARE AL STRATEGIEI

Planul de finantare						
VALOARE SDL COMPONENTA A	Suprafata TERITORIUL GAL	Populatie TERITORIUL GAL	VALOARE TOTALĂ COMPONENTA A (EURO)			
	389	11,891	618,901			
COMPONENTA A ¹	PRIORITATE	MĂSURA	INTENSITATEA SPRIJINULUI	CONTRIBUȚIA PUBLICĂ NERAMBURSABILĂ MĂSURĂ (FEADR + BUGET NAȚIONAL) EURO	CONTRIBUȚIA PUBLICĂ NERAMBURSABILĂ/PRIORITATE (FEADR + BUGET NAȚIONAL) EURO	VALOARE PROCENTUALĂ ⁴ (%)
	1	Formare profesionala - M1/1C	100%	25,000	25,000	4.04%
	2	Sprjin pentru exploatarele agricole-M2/2A	90%	150,000	150,000	24.24%
	3	Accesul la schema de calitate privind certificarea produselor M3/3A	100%	15,000	15,000	2.42%
	4				0	0.00%
	5				0	0.00%
	6	Sprjinirea diversificarii si crearea de locuri de munca M4/6A	100%	105,121	305,121	49.30%
		Investitii in infrastructura turistica si de patrimoniu M6/6B	100%	100,000		
	6	Investitii in infrastructura sociala M5/6B	100%	100,000	305,121	49.30%
		Cheltuieli de functionare si animare ³	100%	123780		
TOTAL COMPONENTA A				618901		
COMPONENTA B ²	PRIORITATE	MĂSURA	INTENSITATEA SPRIJINULUI	CONTRIBUȚIA PUBLICĂ NERAMBURSABILĂ MĂSURĂ (FEADR + BUGET NAȚIONAL) EURO	CONTRIBUȚIA PUBLICĂ NERAMBURSABILĂ/PRIORITATE (FEADR + BUGET NAȚIONAL) EURO	VALOARE PROCENTUALĂ ⁴ (%)
	1				0	#DIV/0!
	2				0	#DIV/0!
	3				0	#DIV/0!
	4				0	#DIV/0!
	5				0	#DIV/0!
	6				0	#DIV/0!
	Cheltuieli de functionare si animare ³				0	#DIV/0!
TOTAL COMPONENTA B				0		
TOTAL GENERAL (COMPONENTA A+ COMPONENTA B)				618901		

[1] Va fi completată cu valoarea aferentă teritoriului și populației vizate de SDL, exprimată în Euro.

[2] Nu va fi completată la momentul depunerii SDL. Valoarea aferentă componentei B va fi comunicată ulterior publicării raportului final de selecție, în vedere

[3] Valoarea nu trebuie să depășească 20% (25% pentru Delta Dunării) din costurile publice totale efectuate pentru această strategie.

[4] Va fi indicată valoarea procentuală pe fiecare prioritate raportată la costurile publice totale efectuate pentru această strategie.

CAPITOLUL XI: PROCEDURA DE EVALUARE SI SELECTIE A PROIECTELOR DEPUSE IN CADRUL SDL

Finantarea functionarii GAL prin Sub-masura 19.4, are in vedere realizarea unei constructii institutionale pentru implementarea strategiei de dezvoltare locala.

Implementarea strategiei implica elaboarea unor proceduri de lucru de catre GAL, in baza carora sa realizeze evaluarea si selectia proiectelor.

I. Procedura de evaluare si selectare a proiectelor

I.1. Procedura de evaluare cuprinde:

a) *Ghidul solicitantului pentru fiecare dintre masurile din SDL* - este un document public, al carui continut poate fi consultat de catre solicitanti, pe pagina de internet a GAL, sau pe suport de hirtie la sediul GAL si se realizeaza pentru fiecare masura in parte.

In continutul Ghidului sunt preluate toate cerintele din fisele masurilor din SDL. In Ghidul solicitantului sunt incluse si precizari care privesc procedura de selectie, respectiv: criteriile de selectie si punctajul aferent fiecarui criteriu de selectie (preluat din fisa masurii din SDL).

In Ghidul solicitantului sunt incluse informatii care privesc cadrul legislativ in care se incadreaza tipologia masurii respective, modul de depunere al proiectelor, informatii legate de etapa de contractare a lor cu AFIR, se prezinta etapele de implementare si monitorizare si sunt prezentate aspectele legate de cerintele privind plata.

b) Redactarea si lansarea Apelului de selectie

Dupa elaborarea lui, Apelul de selectie se publica pe pagina de internet a GAL-ului si pe suport de hirtie la sediul GAL, periodic, in functie de contractarea alocarii bugetare pe fiecare masura.

Trebuie să conțină minimum următoarele informații:

Data lansării apelului ,data limită de depunere a proiectelor, locul și intervalul orar în care se pot depune; Suma alocata pentru masura respectiva , procentul de finantare nerambursabila/suma maximă nerambursabilă/proiect;

Documentele justificative pe care trebuie sa le prezinte solicitantul pentru verificarea indeplinirii criteriilor de eligibilitate si acordarea punctajului pentru selectie. Cerințele de eligibilitate ale beneficiarului si ale actiunilor proiectului (preluate din Ghidul Solicitantului aferent măsurii);

Se vor mentiona criteriile de selectie si punctajele aferente acestora (preluate din Ghidul solicitantului);

Data și modul de anunțare a rezultatelor procesului de selecție .

c) Elaborarea Manualelor de procedura in care se vor preciza etapele procedurale privind evaluarea proiectelor si etapele procedurii de selectie a lor. Includ precizari privind verificarile care se fac pe parcursul fiecărei etape si personalul GAL responsabil.

Procedura (evaluare si selectie) cuprinde urmatoarele etape:

-depunerea proiectelor si verificarea lor din punct de vedere al respectarii cerintelor privind documentatia depusa (conformitatea);

-verificarea criteriilor de eligibilitate si selectie, si dupa caz solicitarea de informatii suplimentare, verificari pe teren (dupa caz);

-dupa verificarea eligibilitatii, proiectele sunt verificate privind criteriile de selectie si sunt selectate in baza punctajului obtinut, de catre Comitetul de Selectie;

-aplicarea procedurii de selectie si intocmirea Raportului de Selectie;

-depunerea contestatiilor de catre solicitantii nemultumiti privind concluziile din Raportul de Selectie, verificarea contestatiilor si intocmirea Raportului privind solutionarea contestatiilor;

-prezentarea proiectelor selectate de catre GAL , la AFIR in vederea reverificarii.

In Manualul de procedura se mentioneaza si procedura de monitorizare, care priveste modul in care se realizeaza monitorizarea acestor proiecte in baza indicatorilor stabiliti in

fisele masurilor, documentul de monitorizare care se completeaza, etapele de raportare ale GAL, etapele de raportare ale beneficiarilor catre GAL privind progresele inregistrate in implementare.

In Manualul de procedura va fi inclusa o sectiune care priveste modul in care se face verificarea conformitatii cererilor de plata a beneficiarilor, de catre GAL (atributii stabilite prin fisa Sub-masurii 19.4 din PNDR).

Evaluarea si stabilirea punctajului pentru selectie, se face in baza verificarilor incluse in formularele "Fise de verificare a eligibilitatii proiectelor" si "Fisa de verificare a criteriilor de selectie", specific pentru fiecare masura din SDL.

Verificarea eligibilitatii stabilita prin fisa de verificare, va cuprinde atat verificarea criteriilor generale de eligibilitate (stabilite in baza HG 226/2015, privind cadrul general de implementare a PNDR), cit si a criteriilor de eligibilitate specifice, preluate din fisele masurilor din SDL. Verificarea se face in baza informatiilor din cererile de finantare si din documentele anexate la cererea de finantare.

I.II. Procedura de selectie

Selectia proiectelor se efectueaza de catre Comitetul de Selectie stabilit la nivelul GAL si a carei componenta se regaseste in Regulamentul de Organizare si Functionare a GAL, cu respectarea cerintelor de reprezentativitate (cel putin 51% din voturi sunt exprimate de parteneri din mediul privat si societate civila). Tot in ROF se mentioneaza si componenta Comisiei de Solutionare a Contestatiilor, care este constituita din alti membri decat cei care sunt in componenta Comitetului de Selectie, pastrand insa aceiasi reprezentativitate.

Punctajul aferent criteriilor de selectie prevazute in fisele masurilor din SDL, se stabileste de catre Comitetul Director (organism de conducere) si Comitetul de Selectie, prioritate avind criteriile care privesc aspectele inovative stabilite in SDL, caracteristice abordarii LEADER.

Pentru selectia proiectelor, GAL prezinta „Fisa de verificare a criteriilor de selectie”.Comitetul de Selectie in baza punctajelor totale , selecteaza proiectele in ordinea descrescatoare a punctajului total (in limita alocarii bugetare pe masura din SDL).

Selectia se face aplicand regula de „dublu cvorum”, respectiv pentru validarea voturilor, este necesar ca in momentul selectiei sa fie prezenti cel putin 50% din membrii Comitetului de Selectie. Dupa selectie, se intocmeste un Raport de Selectie si GAL il va publica pe pagina proprie de internet. Beneficiarii ai caror proiecte nu au fost selectate, pot depune contestatii la sediul GAL. Contestatiile primite vor fi analizate de catre Comisia de Solutionare a Contestatiilor, care va intocmi un Raport Privind Solutionarea Contestatiilor, ce va fi publicat pe pagina de internet a GAL.

Tabel cu componenta Comitetului de Selectie

PARTENERI PUBLICI % -		
PARTENER	FUNCTIA IN CS	TIP/OBSERVATII
PARTENERI PRIVATII 100 %		
PARTENER	FUNCTIA IN CS	TIP/OBSERVATII
PFA CARBUNAR PETRU FLORIN	MEMBRU	
PFA OAINA IOAN	MEMBRU	
PFA TENT IOAN	MEMBRU	
PFA RUJE SERGIU LEONARD	PRESEDINTELE COMITETULUI DE SELECTIE	
PFA POPA PETRU SEBASTIAN	MEMBRU	
SOCIETATI CIVILE % -		
PARTENER	FUNCTIA IN CS	TIP/OBSERVATII
PERSOANE FIZICE RELEVANTE (maximum5 %) -		
PARTENER	FUNCTIA IN CS	TIP/OBSERVATII

CAPITOLUL XII : DESCRIEREA MECANISMELOR DE EVITARE A POSIBILELOR CONFLICTE DE INTERESE CONFORM LEGISLATIEI NATIONALE

Modul in care se va face evitarea conflictului de interes va fi precizat de catre GAL atit in Manualul de Procedura, cit si in ROF. In Manualul de procedura vor fi mentionate cerintele care trebuiesc respectate de catre personalul GAL in exercitarea atributiilor de serviciu care le revin, pentru evitarea *conflictului de interese așa cum este acesta prevăzut la art. 10 și 11 din OG 66/2011, Secțiunea II - Reguli în materia conflictului de interes*. In ROF sunt mentionate cerintele care trebuiesc respectate de catre membrii Comitetului de Selectie/Comisiei de Solutionare a Contestatiilor, pentru a evita situatiile care pot fi considerate posibile conflicte de interes

Pentru evitarea oricarui potential conflict de interes, in Manualul de procedura, se vor separa responsabilitatile personalului implicat in evaluare si selectie, de cele ale personalului implicat in verificarea cererilor de plata, in sensul in care persoana care a evaluat proiectul nu va verifica si cererea de plata aferenta acestuia.

In acest sens, fiecare angajat de la nivelul GAL implicat în procesul de evaluare și verificarea criteriilor de selectie si stabilirea punctajelor pentru fiecare proiect, fiecare membru al Comitetului de Selecție și al Comisiei de Soluționare a Contestățiilor, va semna o Declarație pe propria răspundere privind evitarea conflictului de interese.

Secțiunea II Reguli în materia conflictului de interes, priveste restrictiile care trebuiesc respectate pentru evitarea conflictului de interes si anume neimplicarea în procesul de verificare/evaluare sau selecție a următoarelor persoane:

- a) cele care dețin părți sociale, părți de interes, acțiuni din capitalul subscris al unuia dintre solicitanți sau care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere ori de supervizare a unuia dintre solicitanți;
- b) soț/soție, rudă sau afin până la gradul al doilea inclusiv cu persoane care dețin părți sociale, părți de interes, acțiuni din capitalul subscris al unuia dintre solicitanți, ori care fac parte din consiliul de administrație/organul de conducere sau de supervizare a unuia dintre solicitanți;
- c) cele despre care se constată că pot avea un interes de natură să le afecteze imparțialitatea pe parcursul procesului de verificare/evaluare/aprobare a cererilor de finanțare. Aceleasi restrictii sunt prevazute și pentru persoanele implicate în procesul de verificare a cererilor de plată prezentate de catre beneficiari.

Pentru a se asigura ca aceste restrictii vor fi respectate, persoanele care participă la procedura de evaluare/selecție/verificare a cererilor de plată, sunt obligate să depună o declarație pe propria răspundere din care să rezulte că nu se află în nici una dintre situațiile prevăzute la art. 10 și 11 din OG 66/2011.

Conținutul acestor declaratii va cuprinde urmatoarele mentiuni:

- Funcția deținută la nivel GAL;
- Masura in care este implicat în procesului de evaluare, selectie, verificare cereri de plata/componenta Comitetului de selecție / Comisiei de Solutionare a Contestățiilor;
- Faptul ca a luat la cunoștință de prevederile privind conflictul de interese așa cum este acesta prevăzut la art. 10 și 11 din OG 66/2011, Secțiunea II - Reguli în materia conflictului de interes.

In situatia in care ar putea exista un conflict de interes intre persoana angajata de la nivelul GAL si solicitant, angajatul GAL trebuie sa anunte si sa se retraga din orice actiune care ar viza evaluarea, selectia, sau verificarea platilor pentru acel solictant. In acelasi mod trebuie sa actioneze si membrii Comitetului de selecție/Comisiei de Solutionare a Contestățiilor, atunci cind pot fi intr-un posibil conflict de interes cu solicitantul proiectului supus selectiei si anume sa se retraga din componenta Comitetului de Selecție/Comisiei de Solutionare a Contestățiilor atunci cind este selectat proiectul respectiv.